

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 223/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 11 март 2014 година

относно Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) В съответствие със заключенията на Европейския съвет от 17 юни 2010 г., с които беше приета стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (наричана по-долу стратегията „Европа 2020“), Съюзът и държавите членки си поставиха целта към 2020 г. хората в риск от бедност и социално изключване да бъдат поне с 20 милиона по-малко. Независимо от това през 2011 г. близо една четвърт от живеещите в Съюза (119,82 милиона души) бяха застрашени от бедност или социално изключване, което е с близо 4 милиона души повече от предходната година. Въпреки това бедността и социалното изключване са неравномерно разпределени на територията на Европейския съюз и тежестта на ситуацията се различава в отделните държави членки.

⁽¹⁾ ОВ С 133, 9.5.2013 г., стр. 62

⁽²⁾ ОВ С 139, 17.5.2013 г., стр. 59.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 25 февруари 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 10 март 2014 г.

(2) Броят на хората в Съюза, живеещи в материални и дори в тежки материални лишения, се увеличава и през 2011 г. почти 8,8 % от гражданите на Съюза живеят в условия на тежки материални лишения. Освен това често пъти степента им на социално изключване е твърде голяма, за да могат да се възползват от мерките за активизиране съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, и по-специално съгласно Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾.

(3) Държавите членки и Комисията следва да предприемат подходящи мерки за предотвратяване на всякаква дискриминация и следва да гарантират, че равенството между мъжете и жените и последователното интегриране на аспектите на равенството между половете се вземат предвид на всички етапи от подготовката, програмирането, управлението и изпълнението, мониторинга и оценката на Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица („Фонда“), както и в кампаниите за повишаване на осведомеността, в информационните кампании и при обмена на най-добри практики.

(4) В член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) се подчертава, че Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 470).

- (5) В член 6 ДЕС се подчертава, че Съюзът защита правата, свободите и принципите, определени в Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (6) В член 174 от Договора за функционирането на Европейския Съюз (ДФЕС) е предвидено, че за да насърчи цялостното си хармонично развитие, Съюзът разработва и осъществява свои инициативи, които водят до укрепването на неговото икономическо, социално и териториално сближаване.
- (7) Фондът следва да засилва социалното сближаване, като допринася за намаляването на бедността с крайна цел премахване на най-тежките форми на бедност в Съюза, като подпомага националните програми, предоставящи нефинансово подпомагане с цел облекчаване на хранителния недоимък и тежките материални лишения и/или с цел подпомагане на социалното приобщаване на най-нуждаещите се лица. Фондът следва да облекчи формите на крайна бедност, които допринасят най-много за социалното изключване, като например бездомността, детската бедност и хранителния недоимък.
- (8) Фондът няма за цел да замени публичните политики за борба с бедността и социалното изключване, провеждани от държавите членки, с конкретни политики, необходими за предотвратяване на маргинализацията на уязвимите групи и на групите с ниски доходи и за възпиране на нарастването на риска от бедност и социално изключване.
- (9) Съгласно член 317 ДФЕС и в контекста на споделеното управление следва да бъдат уточнени условията, които позволяват на Комисията да упражнява отговорностите си за изпълнението на общия бюджет на Съюза, както и да бъдат изяснени отговорностите по отношение на сътрудничеството с държавите членки. Тези условия следва да позволят на Комисията да получи гаранции, че държавите членки използват Фонда законосъобразно и без нередности и в съответствие с принципа на доброто финансово управление по смисъла на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ (наричан по-долу „Финансовият регламент“).
- (10) Тези разпоредби гарантират също така, че подкрепените операции съответстват на приложимото законодателство на Съюза и на свързаните национални разпоредби, с които пряко или косвено се изпълнява настоящият регламент, както и на политиките, по-специално по отношение на безопасността на храните и/или на основното материално подпомагане, които се разпределят на най-нуждаещите се лица.
- (11) При разпределението на бюджетните кредити на Фонда между държавите членки за периода 2014–2020 г. се отчитат в еднаква степен следните показатели, оценени въз основа на данни от Евростат за населението, което страда от тежки материални лишения, и за населението, живеещо в домакинства с много нисък интензитет на икономическа активност. Освен това при разпределението също се отчитат различните начини за подпомагане на най-нуждаещите се лица в държавите членки. При все това на всяка държава членка следва да бъде разпределена минималната сума от 3 500 000 EUR за програмния период 2014–2020 г., за да бъде създадена оперативна програма с ресурси на подобаващо равнище.
- (12) Разпределените на държавата членка средства по Фонда следва да се приспадат от средствата, които са ѝ отпуснати по структурните фондове.
- (13) В оперативните програми на държавите членки следва да се посочват формите на хранителен недоимък и/или материални лишения, по които ще се работи, и/или дейностите за социално приобщаване, които ще бъдат подпомогани, и следва да се описват характеристиките на подпомагането за най-нуждаещите се лица, което ще се предостави чрез Фонда за подкрепата на националните програми. В тях следва да се включат и елементите, необходими за гарантиране на ефективното и ефикасно изпълнение на оперативните програми.
- (14) Тежният хранителен недоимък в Съюза върви успоредно със значително разхищение на храни. В това отношение Фондът следва да улеснява даренията на храни, където е целесъобразно. Това обаче не накърнява необходимостта от премахване на съществуващите пречки, за да се насърчават даренията на излишни храни за целите на борбата с хранителния недоимък.
- (15) С цел да се гарантира ефективното и ефикасно прилагане на мерките, финансирани от Фонда, когато е целесъобразно, държавите членки следва да насърчават сътрудничеството между регионалните и местните органи и организациите, представляващи гражданското общество, както и участието на всички страни, които са ангажирани в изготвянето и изпълнението на дейностите, финансирани от Фонда.
- (16) С цел да се увеличи максимално ефективността на Фонда, по-специално по отношение на евентуалните промени в условията в различните държави членки, е целесъобразно да се установи процедура за изменения на оперативна програма.
- (17) Принципът на партньорството следва да се прилага с цел да се отговори по най-ефективен и адекватен начин на различните потребности на най-нуждаещите се лица и с цел по-добро достигане до тях.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

- (18) Обмяната на опит и добри практики има значителна добавена стойност, защото тя улеснява взаимното обучение. Комисията следва да улеснява и насърчава тяхното разпространение, като същевременно търси полезни взаимодействия чрез обмена на най-добри практики в контекста на свързаните фондове, в частност Европейския социален фонд (ЕСФ).
- (19) С цел проследяване на напредъка в изпълнението на оперативните програми държавите членки следва да изготвят и представят на Комисията годишни и окончателни доклади за изпълнението. С това следва да се гарантира наличието на основна и актуална информация за тези оперативни програми. Със същата цел Комисията и държавите членки следва да провеждат годишна среща за преглед, освен ако не бъде договорено друго. Съответните заинтересовани страни следва да участват в мониторинга по подходящ начин.
- (20) За да бъде повишено качеството и подобро разработването на оперативните програми и за да бъде оценена ефективността и ефикасността на Фонда, следва да бъдат направени предварителни и последващи оценки. Тези оценки следва да се основават на относими данни и допълнени, когато е уместно, с проучвания на най-нуждаещите се лица, ползвали подпомагане от оперативната програма, и ако е необходимо, с оценки в течение на програмния период. При посочените оценки следва също така да се зачита неприкосновеността на личния живот на крайните получатели и те следва да се осъществяват по такъв начин, че да не стигатизират най-нуждаещите се лица. В това отношение следва да бъдат определени отговорностите на държавите членки и на Комисията.
- (21) При оценяването на Фонда и при разработването на методология за оценяване следва да се има предвид, че лишаването е сложно понятие с многоизмерно естество.
- (22) Гражданите имат правото да знаят как се инвестират финансовите средства на Съюза и какъв резултат се постига с тяхна помощ. За да се осигури разпространяване на широка основа на информация за постиженията на Фонда и да се гарантира достъпът до възможности за финансиране и тяхната прозрачност, следва да бъдат установени подробни правила за информацията и комуникацията, особено по отношение на отговорностите на бенефициерите, на държавите членки и когато е уместно, на местните и регионалните органи.
- (23) Прилага се правото на Съюза относно защитата на физическите лица при обработването на лични данни и относно свободното движение на тези данни и по-специално Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ на тези данни.
- (24) Необходимо е да се определи максималното равнище на съфинансиране от Фонда за оперативните програми, за да се даде възможност за мултиплициращ ефект от средствата на Съюза. Освен това следва да се работи за подобряване на положението на държавите членки, изправени пред временни бюджетни затруднения.
- (25) В целия Съюз следва да се прилагат единни, прости и справедливи правила относно периода на допустимост, операциите и разходите на Фонда. Условието за допустимост следва да отразяват специфичното естество на целите на Фонда и групите от населението, с които той работи, по-специално чрез адекватни и опростени условия относно допустимостта на операциите, формите на подкрепа и правилата и условията за възстановяване на средства.
- (26) Като се вземат предвид датата, до която следва да бъдат обявени покани за участие в тържни процедури, сроковете за приемане на настоящия регламент и времето, необходимо за подготовка на оперативните програми, следва да се определят правила, които да позволят плавен преход, така че да няма прекъсване на доставките на продоволствена помощ. За тази цел е целесъобразно да се разреши допустимостта на разходите, считано от 1 декември 2013 г.
- (27) В Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ се предвижда, че продуктите, закупени в рамките на публични интервенции, могат да бъдат пласирани, като бъдат предоставяни на програмата за разпределяне на храни на най-нуждаещите се лица в Съюза, при условие че в нея се предвижда такава възможност. Като се има предвид, че в зависимост от обстоятелствата получаването на храни посредством използването, преработката или продажбата на такива продукти може да бъде икономически най-благоприятният вариант, е целесъобразно такава възможност да се предвиди в настоящия регламент. Сумите, получени от трансакции относно такива продукти, следва да бъдат изразходвани в полза на най-нуждаещите се лица. Сумите следва да не се използват по такъв начин, че да се облекчават задълженията на държавите членки за съфинансиране на програмата. С цел да гарантира възможно най-ефикасно използване на тези продукти и на средствата, получени от тях, Комисията следва да приеме актове за изпълнение в съответствие с Регламент (ЕО) № 1308/2013 за определяне на процедури за използването на тези продукти, тяхната преработка или продажба за целите на програмата за най-нуждаещите се лица.
- (28) Необходимо е да се конкретизират видовете действия, които могат да бъдат предприемани по инициатива на Комисията и на държавите членки като техническа помощ с подкрепата на Фонда. За тази цел Комисията следва да проведе консултации с държавите членки и с представители на партньорски организации на равнището на Съюза.

⁽¹⁾ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.)

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на Регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

- (29) В съответствие с принципа на споделеното управление държавите членки и Комисията следва да са отговорни за управлението и контрола на програмите. Държавите членки следва да носят основната отговорност — чрез своите системи за управление и контрол — за изпълнението и контрола на своите оперативни програми.
- (30) Държавите членки следва да приемат адекватни мерки, за да гарантират правилната структура и правилното функциониране на своите системи за управление и контрол, за да дават гаранции за законосъобразното и редовно използване на Фонда. Поради това следва да се определят задълженията на държавите членки по отношение на системите за управление и контрол на техните оперативни програми, както и по отношение на превенцията, разкриването и отстраняването на нередности и нарушения на законодателството на Съюза.
- (31) Държавите членки следва да изпълняват задълженията си по отношение на управлението, контрола и одита и да поемат отговорностите, предвидени в правилата относно споделеното управление, определени в настоящия регламент и във Финансовия регламент. Държавите членки следва да гарантират, че е въведена ефективна уредба за разглеждане на жалби във връзка с Фонда, в съответствие с определените в настоящия регламент условия. В съответствие с принципа на субсидиарност държавите членки следва да разглеждат, по искане на Комисията, подадените до нея жалби, попадащи в обхвата на тяхната уредба, и при поискване, да я информират за резултатите от разглеждането.
- (32) Държавите членки следва да определят управляващ орган, сертифициращ орган и функционално независим одитен орган за всяка от своите оперативни програми. С цел да се предвиди гъвкавост за държавите членки при създаването на системите за контрол е целесъобразно да се предвиди възможността функциите на сертифициращия орган да се изпълняват от управляващия орган. Държавите членки следва също така да могат да определят междинни звена, които да изпълняват определени задачи на управляващия или на сертифициращия орган. В този случай държавите членки следва да определят ясно техните съответни отговорности и функции.
- (33) Управляващият орган носи основната отговорност за ефективното и ефикасно изпълнение на Фонда и следователно изпълнява значителен брой функции, свързани с управлението на оперативната програма и нейния мониторинг, финансово управление и контрол, както и с подбор на проекти. Съответно отговорностите и функциите на управляващия орган следва да бъдат определени в настоящия регламент.
- (34) Сертифициращият орган следва да изготвя и подава до Комисията заявления за плащане. Той следва да изготвя отчетите и да сертифицира тяхната пълнота, точност и достоверност, както и че записаните в отчетите разходи съответстват на приложимите правила на Съюза и национални правила. Отговорностите и функциите на сертифициращия орган следва да бъдат определени в настоящия регламент.
- (35) Одитният орган следва да гарантира провеждането на одита на системите за управление и контрол, на подходяща извадка от операции и на отчетите. Отговорностите и функциите на одитния орган следва да бъдат определени в настоящия регламент. Одитите на деклариранияте разходи следва да се провеждат на базата на представителна извадка от операции, за да се позволи екстраполация на резултатите. Като общо правило следва да се използва статистически извадков метод, за да се осигури надеждна представителна извадка. При все това при надлежно обосновани обстоятелства одитните органи следва да могат да използват нестатистически извадков метод или съществени проверки, при условие че са изпълнени условията, предвидени в настоящия регламент.
- (36) С цел да се отчете специфичната организация на системите за контрол и управление на Фонда и необходимостта от гарантиране на пропорционален подход, следва да се предвидят специални разпоредби във връзка с определянето на управляващия орган и на сертифициращия орган. За да се избегне излишна административна тежест, предварителната проверка на спазването на критериите за определяне, посочени в настоящия регламент, следва да се ограничи до управляващия и сертифициращия орган. Не следва да има изискване за одобряване на определянето от Комисията. Мониторингът на спазването на критериите за определяне, извършван въз основа на уредбата за одита и контрола, следва да води до корективни мерки и евентуално прекратяване на определянето в случаите, когато резултатите показват неспазване на критериите.
- (37) Без да се засягат правомощията на Комисията по отношение на финансовия контрол, следва да се гарантира сътрудничеството между държавите членки и Комисията в рамките на настоящия регламент и да се установят критерии, които да позволят на Комисията да определи в контекста на стратегията си за контрол на националните системи степента на гаранциите, която тя следва да получи от националните одитни органи.
- (38) Следва да бъдат определени правомощията и отговорностите на Комисията да проверява ефективното действие на системите за управление и контрол и да изисква от държавите членки действия. Комисията следва да има и правомощието да провежда на място одити, съсредоточаващи се върху въпроси във връзка с доброто финансово управление, с цел да прави изводи относно резултатите от дейността на Фонда.
- (39) Поемането на задължения от бюджета на Съюза следва да се прави ежегодно. С цел да се осигури ефективно управление на програмата, е необходимо да се установят прости правила за предварителното финансиране, за исканията за междинни плащания и окончателното салдо.

- (40) С оглед осигуряването на Комисията на гаранции в разумна степен преди приемането на отчетите, заявленията за междинни плащания следва да се възстановяват на 90 % от сумата, която се получава при прилагане на ставката на съфинансиране, предвидена в решението за приемане на оперативната програма, към допустимите разходи. Оставашите неизплатени суми следва да бъдат изплатени на държавите членки след приемането на отчетите, при условие че Комисията е в състояние да заключи, че отчетите са пълни, точни и достоверни.
- (41) Плащанията под формата на предварително финансиране при старта на оперативната програма гарантират, че държавата членка има средствата да оказва подкрепа на бенефициерите при изпълнението на операциите още от момента на приемане на оперативната програма. Предварителното финансиране следва да се използва изключително и само за тази цел, така, че бенефициерите да получат достатъчно финансиране, за да могат да започнат изпълнението на дадена операция веднага след като тя бъде избрана.
- (42) Бенефициерите следва да получават подкрепата в пълен размер не по-късно от 90 дни от датата на подаване на искането за плащане от бенефициера, при условие че има налични средства от предварителното финансиране и от междинните плащания. Управляващият орган следва да може да прекъсне срока, когато разходооправдателните документи са непълни или има доказателства за нередност, налагащи допълнително разследване.
- (43) С цел да бъдат предпазени финансовите интереси на Съюза следва да бъдат предвидени мерки, които са ограничени във времето и които позволяват на оправомощения разпоредител с бюджетни кредити да прекъсва плащанията, когато са налице явни доказателства, сочещи значителни недостатъци в действието на системата за управление и контрол, доказателства за нередности във връзка с дадено искане за плащане или когато не са били подадени документи за целите на разглеждането и приемането на отчетите. Продължителността на срока на прекъсване следва да бъде до шест месеца, с възможност за удължаване на този срок до девет месеца при споразумение с държавата членка, за да се осигури достатъчно време за преодоляване на причините за прекъсването, с което да се избегне прилагането на спирания.
- (44) С цел да бъдат защитени финансовите интереси на Съюза и да бъдат осигурени средствата, които да гарантират ефективно изпълнение на програмите, следва да се предвидят разпоредби, които да дават възможност на Комисията да спира плащанията.
- (45) С цел да се приложат изискванията на Финансовия регламент към финансовото управление на Фонда, е необходимо да се определят прости процедури за подготовката, проверката и приемането на отчетите, които следва да осигурят ясна база и правна сигурност по отношение на тази уредба. В допълнение, с цел да се позволи на държавите членки надлежно да изпълняват отговорностите си, следва да е възможно те да изключват сумите, които са предмет на текуща оценка на законосъобразността и редовността.
- (46) За да се намали рискът от деклариране на неправомерни разходи, следва да е възможно сертифициращият орган да включва, без да е необходима допълнителна обосновка, сумите, които изискват допълнителна проверка, в заявление за междинно плащане след счетоводната година, през която те са вписани в неговата счетоводна система.
- (47) С цел да се намали административната тежест за бенефициерите, следва да се определят конкретни срокове, в рамките на които управляващите органи да са задължени да осигурят наличността на документите относно операциите след представянето на разходите или приключването на дадена операция. В съответствие с принципа на пропорционалност срокът за съхраняване на документите следва да е различен, в зависимост от общия размер на допустимите разходи за дадена операция.
- (48) Тъй като отчетите се проверяват и приемат всяка година, процедурата по приключване следва да бъде проста. Поради това окончателното приключване на програмата следва да се основава само на документите, свързани с последната счетоводна година и окончателния доклад за изпълнението или последния годишен доклад за изпълнението, без да е необходимо да се представят каквито и да било допълнителни документи.
- (49) С цел да бъде предпазен бюджетът на Съюза, възможно е да се наложи Комисията да прави финансови корекции. За да се гарантира правна сигурност за държавите членки, е важно да се определят обстоятелствата, при които нарушенията на приложимото право на Съюза или национално право, свързано с неговото прилагане, могат да доведат до финансови корекции от страна на Комисията. С цел да се гарантира, че всички финансови корекции, които Комисията налага на държавите членки, са свързани със защитата на финансовите интереси на Съюза, тези корекции следва да бъдат ограничени до случаи, при които нарушението на приложимото право на Съюза или национално право, свързано с прилагането на съответното право на Съюза, засяга допустимостта, редовността, управлението или контрола на операциите и съответстващите им разходи, декларирани пред Комисията. За да се гарантира пропорционалност, е важно, когато взема решение за финансова корекция, Комисията да разглежда естеството и тежестта на нарушението, както и свързаните с него финансови последици за бюджета на Съюза.
- (50) Необходимо е да се установи правна рамка, която да предвижда стабилни системи за управление и контрол и подходящо разделение на ролите и отговорностите в контекста на споделеното управление. Поради това ролята на Комисията следва да бъде уточнена подробно и ясно, както и да бъдат определени пропорционални правила за прилагането на финансови корекции от страна на Комисията.

- (51) Честотата на одитите на операциите следва да бъде пропорционална на мащаба на подкрепата на Съюза от Фонда. По-специално броят на проведените одити следва да бъде намален, в случаите когато общите допустими разходи за дадена операция са под 150 000 EUR. Независимо от това следва да бъде възможно одити да се провеждат във всеки момент, в случай че са налице доказателства за нередност или измама или като част от одитна извадка след приключване на операцията. Комисията следва да може да преразгледа одитната следа на одитния орган или да участва в одитите на място на одитния орган. Когато Комисията не получи чрез тези средства необходимата гаранция за ефективното функциониране на одитния орган, тя следва да може да провежда повторно одитна дейност, когато това е в съответствие с международно признатите стандарти за одит. С цел нивото на одитиране от Комисията да бъде пропорционално на риска Комисията следва да може да намалява одитната си работа по отношение на оперативни програми, в които няма значими недостатъци или при които може да се разчита на одитния орган. С цел да бъде намалена административната тежест за бенефициерите, следва да се въведат специални правила за намаляване на риска от припокриване на одитите на едни и същи операции от страна на различни институции, а именно от Сметната палата, Комисията и одитния орган. Освен това при определянето на обхвата на одитите следва да се отчита в пълна степен целта на Фонда, характеристиките на групите от населението, които са целеви за него, както и доброволческият характер на много бенефициери.
- (52) С цел да се осигури финансова дисциплина, е целесъобразно да се определи уредбата за отмяната на която и да е част от поетите бюджетни задължения в една оперативна програма, по-специално в случаите, когато дадена сума може да не подлежи на отмяна, по-специално когато закъсненията в изпълнението произтичат от обстоятелства, които не зависят от съответната страна, които са необичайни или непредвидими и чиито последици не могат да бъдат избегнати, въпреки показаното старание, както и в ситуация, при която е подадено искане за плащане, по отношение на което крайният срок за плащане е бил прекъснат или плащането е било спряно.
- (53) С цел да бъдат допълнени и изменени някои несъществени елементи от настоящия регламент на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС по отношение съдържанието на годишния и на окончателния доклад за изпълнение, включително общите показатели, на критериите за определяне случаите за докладване на нередности, данните, които да бъдат предоставени и събирането на неправомерно изплатени суми, правилата за посочване на информацията във връзка с данните, които трябва да се записват и съхраняват в компютризирана форма в рамките на системите за мониторинг, създадени от управляващите органи, минималните изисквания за одитна следа, обхватът и съдържанието на националните одити и методологията за подбор на извадка, подробните правила за използване на събраните в рамките на одитите данни, и критериите за определяне на сериозни недостатъци в ефективното функциониране на системите за управление и контрол, и за прилагане на единни ставки или екстраполирани финансови корекции. Особено важно е Комисията да провежда съответните консултации по време на подготвителната си работа, включително и на експертно ниво.
- (54) При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.
- (55) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с решения за годишни планове за действия, които да бъдат финансирани от техническата помощ по инициатива на Комисията, решения за приемане и изменение на оперативни програми, решения за спиране на междинни плащания, решения за неприемане на отчетите и относно размера на изискуемата сума, ако отчетите не са приети, решения за финансови корекции, решения за годишното разпределение на бюджетните кредити за поети задължения по държави членки и — в случай на отмяна на бюджетни кредити — решения за изменение на решенията за приемане на програми.
- (56) С цел да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с образеца на структурираното проучване на крайните потребители, честотата на докладване на нередности и образеца за докладване, реда и условията във връзка с електронната система за обмен на данни за управление и контрол, техническите спецификации за записване и съхраняване на данни във връзка със системите за управление и контрол, образеца на декларацията за управлението, образците на одитната стратегия, одитното становище и контролния доклад, образецът на доклад и становище на независимия одитен орган и описание на функциите и процедурите, приложими за управляващите органи и - ако е уместно - за сертифициращите органи, образеца на заявлението за плащане, както и образеца на отчет. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾.
- (57) За определени актове за изпълнение, които трябва да бъдат приети в съответствие с процедурата по разглеждане, уредена в член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011, тяхното възможно въздействие и последици са от такова голямо значение за държавите членки, че изключението от общото правило е оправдано. В съответствие с това, когато не е представено становище от комитета, Комисията не следва да приема проекта на акт за изпълнение. Тези актове за изпълнение са във

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

връзка с установяване на технически спецификации за записване и съхраняване на данни във връзка с управлението и контролната система. Поради това за тези актове за изпълнение следва да се прилага член 5, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

- (58) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз, в т.ч. зачитане на човешкото достойнство, личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, правата на детето, правата на възрастните хора, равенството между мъжете и жените и забраната на дискриминацията. Настоящият регламент следва да бъде прилаган в съответствие с тези права и принципи.
- (59) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно да засили социалното сближаване в Съюза и да допринесе в борбата с бедността и социалното изключване, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, но може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, предвиден в член 5 ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (60) Следва да се гарантира, че Фондът допълва дейностите, финансирани по ЕСФ, като например дейности за социално приобщаване, като същевременно подпомага единствено най-нуждаещите се лица.
- (61) За да се даде възможност за съвременното приемане на делегираните актове, предвидени в настоящия регламент, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и цел

С настоящия регламент се създава Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (Фондът) за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. и се определят неговите цели, обхватът на подкрепата, която той оказва, наличните финансови средства и тяхното разпределение за всяка държава членка и се установяват необходимите правила, за да се гарантира ефективността и ефикасността на Фонда.

Член 2

Определения

Прилагат се следните определения:

- (1) „основно материално подпомагане“ означава основни потребителски стоки с ограничена стойност и за лична употреба на най-нуждаещите се лица, като например облекло, обувки, продукти за хигиенни цели, училищни материали и спални чували;
- (2) „най-нуждаещи се лица“ означава физически лица, били те отделни лица, семейства, домакинства или групи, съставени от такива лица, чиято нужда от подпомагане е установена въз основа на обективни критерии, определени от националните компетентни органи след консултации със съответните заинтересовани страни, като същевременно се избягват конфликти на интереси, или определени от партньорските организации и одобрени от националните компетентни органи, и които могат да включват елементи, позволяващи целева ориентация към най-нуждаещите се лица в определени географски райони;
- (3) „партньорски организации“ означава публичноправни организации и/или организации с нестопанска цел, които пряко или чрез други партньорски организации доставят храни и/или основно материално подпомагане, където е приложимо, в съчетание със съпътстващи мерки, или предприемат действия с непосредствена цел - социално приобщаване на най-нуждаещите се лица и чиито операции са избрани от управляващия орган в съответствие с член 32, параграф 3, буква б);
- (4) „национални програми“ означава всякакви програми, чиито цели съвпадат поне отчасти с тези на Фонда и които се изпълняват на национално, регионално или местно ниво от публичноправни организации или от организации с нестопанска цел;
- (5) „оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане“ (наричана също „ОП I“) означава оперативна програма в подкрепа на разпределянето на храни и/или на основно материално подпомагане за най-нуждаещите се лица, в съчетание, където е приложимо, със съпътстващи мерки, която има за цел да намали социалното изключване на най-нуждаещите се лица;
- (6) „оперативна програма за социално приобщаване на най-нуждаещите се лица“ (наричана също „ОП II“) означава оперативна програма в подкрепа на дейности, които са различни от активните мерки на пазара на труда, състоят се в предоставянето на нефинансова, нематериална помощ и имат за цел социалното приобщаване на най-нуждаещите се лица;
- (7) „операция“ означава проект, договор или действие, избрани от управляващия орган на съответната оперативна програма или избрани на негова отговорност, който или което допринася за целите на оперативната програма, към която се отнася;

- (8) „приключила операция“ означава операция, която е физически завършена или изцяло изпълнена и по отношение на която всички свързани с нея плащания са направени от бенефициерите, а подкрепата от съответната оперативна програма е платена на бенефициерите;
- (9) „бенефициер“ означава публична или частна структура, която отговаря за започването или за започването и изпълнението на операции;
- (10) „краен получател“ означава най-нуждаещото се лице и лица, получаващи подкрепа съгласно определението, предвидено в член 4 от настоящия регламент;
- (11) „съпътстващи мерки“ означава дейности, предвидени в допълнение към разпределянето на храна и/или на основно материално подпомагане с цел намаляване на социалното изключване и/или справяне с извънредни социални ситуации по еманципиращ и устойчив начин, като например насоки за балансиран режим на хранене и консултации във връзка с управлението на бюджета;
- (12) „публични разходи“ означава публичен принос за финансирането на операции, източникът на който произхожда от бюджета на национален, регионален или местен публичен орган, от свързания с Фонда бюджет на Съюза, от бюджета на публичноправни организации или от бюджета на сдружения на публични органи или организации обекти на публичното право по смисъла на член 1, параграф 9 от Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- (13) „междинно звено“ означава всяка публична или частна структура, която действа на отговорността на управляващ или сертифициращ орган или която изпълнява задължения от името на такъв орган спрямо изпълняващите операциите бенефициери;
- (14) „счетоводна година“ означава периодът от 1 юли до 30 юни, с изключение на първата счетоводна година от програмния период, по отношение на която означава периодът от началната дата за допустимостта на разходите до 30 юни 2015 г. Последната счетоводна година е от 1 юли 2023 г. до 30 юни 2024 г.;
- (15) „финансова година“ означава периодът от 1 януари до 31 декември;
- (16) „нередност“ означава всяко нарушение на правото на Съюза или на националното право, свързано с неговото прилагане, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в изпълнението на Фонда, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза;
- (17) „икономически оператор“ означава всяко физическо или юридическо лице или друг субект, които участват в изпълнението на помощта от Фонда, с изключение на държава членка, която упражнява правомощията си като публичен орган;
- (18) „системна нередност“ означава всяка нередност, която може да има повтарящ се характер, с висока степен на вероятност от поява при сходни по вид операции, която се дължи на сериозни недостатъци в ефективното функциониране на дадена система за управление и контрол, в т.ч. липса на подходящи процедури, установени в съответствие с настоящия регламент;
- (19) „сериозен недостатък в ефективното функциониране на системата за управление и контрол“ означава недостатък, по отношение на който са необходими значителни подобрения в системата, който излага Фонда на значителен риск от нередности и чието съществуване е несъвместимо с одитно становище без резерви по отношение на функционирането на системата за управление и контрол.

Член 3

Цели

1. Фондът насърчава социалното сближаване, повишава социалното приобщаване и следователно в крайна сметка допринася за целта за премахване на бедността в Съюза, като допринася за постигането на целта за намаляване в съответствие със стратегията „Европа 2020“ с поне 20 милиона на броя на хората, изправени пред риск от бедност и социално изключване, като същевременно допълва структурните фондове. Фондът допринася за постигането на конкретната цел да бъдат облекчени най-тежките форми на бедност, като предоставя нефинансова помощ на най-нуждаещите се лица с храни и/или основно материално подпомагане и дейности за социално приобщаване, които имат за цел социалната интеграция на най-нуждаещите се лица.

Тази цел и резултатите от изпълнението на Фонда се подлагат на качествена и количествена оценка.

2. Фондът допълва националните политики за устойчиво премахване на бедността и за социално приобщаване, за които продължават да носят отговорност държавите членки.

Член 4

Обхват на подкрепата

1. Фондът подпомага национални програми, чрез които на най-нуждаещите се лица чрез партньорски организации, избрани от държавите членки, се разпределят храни и/или основно материално подпомагане.

⁽¹⁾ Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки (ОВ L 134 от 30.4.2004 г., стр. 114).

С оглед на увеличаването и диверсификацията на доставките на храни за най-нуждаещите се лица, както и на намаляването и предотвратяването на разхищаването на храни, Фондът може да подкрепя дейности, свързани със събирането, транспорта, съхранението и разпределянето на дарения от храни.

Фондът може да подпомага също така съпътстващи мерки, допълващи предоставянето на храни и/или на основно материално подпомагане.

2. Фондът подпомага дейности, които допринасят за социалното приобщаване на най-нуждаещите се лица.

3. На равнището на Съюза Фондът насърчава ученето от опита на другите, изграждането на контакти и разпространяването на добри практики в областта на нефинансовата помощ за най-нуждаещите се лица.

Член 5

Принципи

1. Частта от бюджета на Съюза, отпусната на Фонда, се изпълнява в рамките на споделено управление между държавите членки и Комисията в съответствие с член 58, параграф 1, буква б) от Финансовия регламент, с изключение на техническата помощ по инициатива на Комисията, която се изпълнява в рамките на пряко управление в съответствие с член 58, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент.

2. Като отчитат специфичния контекст на всяка държава членка, Комисията и държавите членки гарантират, че подкрепата от Фонда е съгласувана с относимите политики и приоритети на Съюза и допълва другите инструменти на Съюза.

3. Подкрепата от Фонда се реализира в тясно сътрудничество между Комисията и държавите членки в съответствие с принципа на субсидиарност.

4. Държавите членки и определените от тях за целта структури отговарят за изпълнението на оперативните програми и за изпълнението на своите задачи по настоящия регламент в съответствие с институционалната, правната и финансовата рамка на държавата членка и при спазване на настоящия регламент.

5. Уредбата за дейността и използването на средствата от Фонда и по-специално финансовите и административните ресурси, необходими във връзка с отчитането, оценяването, управлението и контрола, отчитат принципа на пропорционалност от гледна точка на разпределената подкрепа и на ограничения административен капацитет на организациите, чието функциониране разчита предимно на доброволци.

6. Съобразно съответните им отговорности и за предотвратяване на двойно финансиране Комисията и държавите членки осигуряват координацията с ЕСФ и други относими политики, стратегии и инструменти на Съюза, по-специално инициативите на Съюза в областта на общественото здравеопазване и на борбата с разхищението на храни.

7. Комисията, държавите членки и бенефициерите прилагат принципа за добро финансово управление в съответствие с член 30 от Финансовия регламент.

8. Комисията и държавите членки гарантират ефективността на Фонда, по-специално чрез мониторинг, докладване и оценка.

9. Държавите членки и Комисията гарантират, че оперативните програми се изготвят, програмират, изпълняват, наблюдават и оценяват, при спазване на принципа на партньорство, когато се провеждат консултациите със съответните заинтересовани страни, съобразно посоченото в настоящия регламент.

10. Комисията и държавите членки предприемат действия, за да гарантират ефективността на Фонда и изпълняват съответните си роли по отношение на Фонда с цел да намалят административната тежест за бенефициерите.

11. Комисията и държавите членки гарантират, че на различните етапи от подготовката, планирането, управлението и изпълнението, мониторинга и оценката на Фонда се вземат предвид и се насърчават равенството между мъжете и жените и интегрирането на аспекта на социалните измервания на пола, както и в кампании за повишаване на осведомеността и информационни кампании, и при обмен на най-добри практики. Комисията и държавите членки използват данни, разбити по полов признак, при наличие на такива данни

Комисията и държавите членки предприемат съответните стъпки, за да предотвратят всякаква дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на получаването на достъп до Фонда и подкрепяни от него програми и операции.

12. Операциите, получили подкрепа от Фонда, съответстват на приложимото право на Съюза и националното право, свързано с прилагането му („приложимо право“). Фондът може по-специално да се използва единствено в подкрепа на разпределянето на храни или стоки, които отговарят на правото на Съюза относно безопасността на потребителските продукти.

13. Държавите членки и бенефициерите избират храните и/или основното материално подпомагане въз основа на обективни критерии, свързани с потребностите на най-нуждаещите се лица. При критериите за избор на хранителни продукти и, където е приложимо — на стоки, се отчитат и климатичните и екологичните аспекти, по-специално с цел намаляване разхищението на храни. По целесъобразност, изборът на вида хранителни продукти, които подлежат на разпределяне, се осъществява след отчитане на техния принос към балансираното хранене на най-нуждаещите се лица.

14. Комисията и държавите членки гарантират, че при предоставянето на подпомагането в рамките на Фонда се зачита достойнството на най-нуждаещите се лица.

ДЯЛ II

СРЕДСТВА И ПРОГРАМИРАНЕ

Член 6

Глобални средства

1. Средствата за поемане на бюджетни задължения от Фонда за периода 2014—2020 г. са в размер на 3 395 684 880 EUR по цени от 2011 г. в съответствие с годишното разпределение, посочено в приложение II.

2. Разпределението на средствата от Фонда за периода 2014—2020 г. за всяка държава членка е представено в приложение III. Минималната сума за всяка държава членка е в размер на 3 500 000 EUR за целия период.

3. За целите на програмирането и последващото включване в общия бюджет на Съюза размерът на средствата се индексират с 2 % годишно.

4. 0,35 % от глобалните средства се разпределят за техническа помощ, предоставяна по инициатива на Комисията.

Член 7

Оперативни програми

1. В шестмесечен срок след влизането в сила на настоящия регламент всяка държава членка представя на Комисията една оперативна програма ОП I и/или една оперативна програма ОП II, обхващаща периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

2. ОП I съдържа информация за:

а) вида (видовете) материално лишение, по които ще се работи в рамките на оперативната програма, мотивация за техния избор, както и описание на основните характеристики на разпределянето на храни и/или основно материално подпомагане и, по целесъобразност, на съпътстващите мерки, които ще се предоставят, като се отчитат резултатите от предварителната оценка, извършена в съответствие с член 16;

б) описание на съответната(ните) национална(и) програма(и) за всеки вид материално лишение, по който ще се работи;

в) описание на механизма, по който ще се определят критериите за допустимост по отношение на най-нуждаещите се лица, като се диференцира, ако е необходимо, по вид материално лишение, по който ще се работи;

г) критериите за подбор на операции и описание на механизма за подбор, като се диференцира, ако е необходимо, по вид материално лишение;

д) критериите за подбор на партньорски организации, като се диференцира, ако е необходимо, по вид материално лишение, по който ще се работи.

е) описание на механизма, който се използва, за да се гарантира допълващия ефект от дейността на Фонда по отношение на ЕСФ;

ж) таблица, в която за целия програмен период се посочва размерът на бюджетните кредити по отношение на подкрепата от оперативната програма за всеки вид материално лишение, по който ще се работи, както и съответстващите съпътстващи мерки.

3. ОП II съдържа:

а) стратегия за принос на програмата за насърчаване на социалното сближаване и намаляване на бедността в съответствие със стратегията „Европа 2020“, включително обосновка на избора на приоритети на подпомагането;

б) специфичните цели на оперативната програма, които се основават на идентифицирането на националните нужди, като се вземат предвид резултатите от предварителната оценка, извършена в съответствие с член 16. Предварителната оценка се предоставя на Комисията заедно с оперативната програма;

в) план за финансиране с таблица, която конкретизира за целия програмен период размера на общия бюджетен кредит като подкрепа от оперативната програма, индикативно разбит по вид дейност;

г) определяне на най-нуждаещите се лица, по отношение на които да се предприемат мерки;

д) финансовите показатели, свързани със съответните предвидени разходи;

- е) очакваните резултати за конкретните цели и съответните, свързани с програмата резултати и показатели за резултати, с базова линия и стойности на целите;
- ж) описание на типа и примери за действия, които да бъдат подкрепени, и техният очакван принос към специфичните цели, посочени в буква б), включително ръководните принципи за подбора на операциите, и по целесъобразност, определянето на вида на бенефициерите;
- з) описание на механизма за гарантиране на взаимното допълване с ЕСФ, както и за предотвратяване на припокриване и двойно финансиране на операции.
4. Наред с това, всяка оперативна програма посочва:
- а) управляващия орган, сертифициращия орган, където е приложимо, одитния орган и структурата, към която Комисията ще прави плащания, както и описание на процедурата за мониторинг;
- б) описание на предприетите мерки за привличане при подготовката на оперативната програма на всички съответни заинтересовани страни, както и, по целесъобразност, на компетентните регионални, местни и други публични органи;
- в) описание на планираното използване на техническа помощ в съответствие с член 27, параграф 4, включително на действията за укрепване на административния капацитет на бенефициерите във връзка с изпълнението на оперативната програма;
- г) план за финансиране, съдържащ таблица, в която за всяка година в съответствие с член 20 се посочва размерът на бюджетния кредит, предвиден за подкрепата от Фонда, и на съфинансирането в съответствие с член 20;

Партньорските организации, посочени в буква д) на член 7, параграф 2, които пряко доставят храните и/или основно материално подпомагане, предприемат от своя страна или в сътрудничество с други организации действия, по целесъобразност включващи преориентиране към компетентни служби, допълващи предоставянето на продоволствени помощи и насочени към социалната интеграция на най-нуждаещите се лица, независимо дали тези действия се подпомагат от Фонда. Въпреки това, такива съпътстващи мерки не са задължителни в случаите, когато храните и/или основното материално подпомагане се предоставят единствено на най-нуждаещите се деца в детски или сходни заведения.

5. Държавите членки или определен от тях орган изготвят оперативни програми. Те си сътрудничат с всички съответни

заинтересовани страни, както и, по целесъобразност, компетентните регионални, местни и други публични органи. Държавите членки гарантират, че оперативните програми са тясно свързани с националните политики за социално приобщаване.

6. Държавите членки изготвят своите оперативни програми в съответствие с образците, поместени в приложение I, по целесъобразност.

Член 8

Приемане на оперативните програми

1. Комисията прави оценка на съгласуваността на всяка оперативна програма с настоящия регламент и на нейния принос към целите на Фонда, като има предвид предварителната оценка, извършена в съответствие с член 16. Комисията гарантира, че няма дублиране с друга оперативна програма, финансирана от ЕСФ в държавата членка.

2. До три месеца след датата на подаване на оперативната програма Комисията може да направи коментари. Държавата членка предоставя на Комисията цялата необходима допълнителна информация и, когато е целесъобразно, преразглежда предложената оперативна програма.

3. При условие че евентуалните коментари, направени от Комисията в съответствие с параграф 2, са отчетени в подходяща степен, Комисията одобрява с акт за изпълнение всяка оперативна програма не по-късно от шест месеца след предаването ѝ от държавата членка.

Член 9

Изменения на оперативните програми

1. Дадена държава членка може да представи искане за изменение на оперативна програма. Искането се придружава от преразгледаната оперативна програма и обосновката на изменението.

2. Комисията оценява информацията, предоставена в съответствие с параграф 1, като взема предвид представената от държавата членка мотивация. Комисията може да направи коментари, като държавата членка предоставя на Комисията цялата необходима допълнителна информация.

3. Комисията одобрява чрез акт за изпълнение изменението на оперативната програма не по-късно от четири месеца след подаването му от държавата членка, при условие че евентуалните коментари, направени от Комисията, са били взети предвид в подходяща степен.

Член 10**Обмен на добри практики**

Комисията, включително посредством уеб сайт, улеснява обмяната на опит, изграждането на капацитет и контакти и разпространяването на съответните резултати в областта на нефинансовата помощ за най-нуждаещите се лица.

Съответни организации, които не използват Фонда, също могат да бъдат включени.

Освен това поне веднъж годишно Комисията провежда консултации с организациите, които представляват партньорските организации на равнището на Съюза, относно изпълнението на подкрепата от Фонда и след тези консултации своевременно докладва на Европейския парламент и на Съвета.

Комисията също така улеснява онлайн разпространението на значими резултати, доклади и информации във връзка с Фонда.

ДЯЛ III**МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА, ИНФОРМАЦИЯ И КОМУНИКАЦИЯ****Член 11****Мониторингов комитет за ОП II**

1. В срок от три месеца, считано от датата на нотифициране на държавата членка за решението за приемане на ОП II, държавата членка създава или назначава комитет за мониторинг на изпълнението на програмата в съответствие с институционалната, правната и финансовата рамка на съответната държава членка, като го съгласува с управляващия орган.

2. Всеки мониторингов комитет изготвя и приема свой процедурен правилник в съответствие с институционалната, правната и финансовата рамка на съответната държава членка.

3. Съставът на мониторинговия комитет се определя от държавата членка, при условие че мониторинговият комитет включва представители на съответните органи на държавите членки и междинни звена, както и всички релевантни заинтересовани страни и, по целесъобразност, представители на компетентните регионални, местни и други публични органи. Представителите на компетентните регионални, местни и други публични органи, както и релевантните заинтересовани страни, се оправомощават да участват в мониторинговия комитет от съответната организация посредством прозрачни процедури. Всеки член на мониторинговия комитет може да има право на глас. Списъкът с членовете на мониторинговия комитет се публикува.

4. Комисията участва в работата на мониторинговия комитет със съвещателно качество.

5. Мониторинговият комитет се председателства от представител на държавата членка или на управляващия орган.

Член 12**Функции на мониторинговия комитет на ОП II**

1. Мониторинговият комитет заседава поне веднъж годишно, като на заседанията му се прави преглед на изпълнението на програмата и на напредъка в постигането на нейните специфични цели. При това той отчита финансовите данни, общите и специфичните за програмата показатели, включително промените в стойността на показателите за резултатите и напредъка в постигането на количествено определените целеви стойности, както и, по целесъобразност, на резултатите от качествените анализи.

2. Мониторинговият комитет разглежда всички въпроси, отнасящи се до изпълнението на програмата. Той разглежда по-специално:

а) напредъка при постигането на конкретните цели на оперативната програма въз основа на документите, които са предоставени от управляващия орган, включително констатации при извършени оценки;

б) осъществяването на информационни и комуникационни дейности;

в) действия, които отчитат и насърчават равенството между мъжете и жените, равните възможности и борбата срещу дискриминацията,

3. Мониторинговият комитет разглежда и одобрява:

а) методологията и критериите за подбора на операции с оглед на водещите принципи, посочени в член 7, параграф 3, буква е);

б) годишните и окончателните доклади за изпълнението;

в) всяко предложение за изменение на оперативната програма, направено от управляващия орган.

4. Мониторинговият комитет може да отправя коментари към управляващия орган относно изпълнението на програмата и нейната оценка.

Той осъществява мониторинг на действията, предприети вследствие на неговите коментари.

Член 13

Доклади за изпълнението и показатели

1. От 2015 г. до 2023 г. държавите членки представят на Комисията до 30 юни всяка година годишен доклад за изпълнението на оперативната програма, осъществена през предходната финансова година.

2. Държавите членки изготвят годишния доклад за изпълнението в съответствие с делегирания акт, посочен в параграф 6, включително със списъка с общите показатели, и за оперативните програми в областта на социалното приобщаване, на специфичните за програмите показатели.

Държавите членки провеждат консултации със съответните заинтересовани страни, като се избягват конфликти на интереси, относно докладите за изпълнението на ОП I. Обобщение на коментарите им се прилага към доклада.

3. Годишните доклади за изпълнението се считат за приемливи, при условие че съдържат цялата информация, изисквана съгласно делегирания акт, посочен в параграф 6. В срок от 15 работни дни от датата на получаването на годишния доклад за изпълнението Комисията уведомява съответната държава членка, ако счита, че той е неприемлив. Ако Комисията не информира държавите членки в рамките на посочения срок, докладът се счита за приемлив.

4. Комисията разглежда годишния доклад за изпълнението и информира държавата членка за своите коментари в срок от два месеца от получаването на годишния доклад за изпълнението.

Ако, в рамките на този срок, Комисията не представи коментари на държавите членки, докладът се счита за приет.

5. Държавата членка представя окончателен доклад за изпълнението на оперативната програма до 30 септември 2024 г.

Държавите членки изготвят окончателния доклад за изпълнението в съответствие с делегираните актове, посочени в параграф 6.

Комисията разглежда окончателния доклад за изпълнението и информира държавата членка за своите коментари в срок от пет месеца от получаването на окончателния доклад.

Ако, в рамките на този срок, Комисията не представи коментари на държавите членки, докладът се счита за приет.

6. На Комисията се предоставят правомощия да приема делегирани актове, в съответствие с член 62, с които да определя съдържанието на годишните доклади и окончателните доклади за изпълнението, включително списъка на общите показатели, в срок до 17 юли 2014 г.

7. Комисията може да отправи към дадена държава членка коментари относно изпълнението на оперативната програма. Управляващият орган информира Комисията в срок от три месеца за предприетите корективни мерки.

8. Управляващият орган публикува обобщение на съдържанието на годишните и окончателните доклади за изпълнението.

9. Комисията своевременно представя обобщение на годишните доклади за изпълнението и окончателните доклади за изпълнението на Европейския Парламент и на Съвета.

10. Процедурата във връзка с докладите за изпълнението не е прекомерна в сравнение с отпуснатите ресурси и естеството на подкрепата и не поражда ненужни административни тежести.

Член 14

Срещи за преглед

1. Освен ако не е договорено друго, Комисията и държавите членки се срещат всяка година от 2014 г. до 2023 г., за да направят преглед на напредъка, постигнат при изпълнението на оперативната програма, като взимат предвид годишния доклад за изпълнението и коментарите на Комисията, посочени в член 13, параграф 7, ако има такива.

2. Срещата за преглед се председателства от Комисията. Съответните заинтересовани страни се приканват да участват в срещите за преглед на ОП I, с изключение на частите от срещата, при които тяхното участие би довело до конфликти на интереси или нарушаване на поверителността, свързана с въпросите на одита.

3. Държавата членка гарантира, че в отговор на всички коментари на Комисията след срещата за преглед са предприети съответни последващи действия и се позовава на тях в доклада за изпълнението за следващата финансова година или, по целесъобразност, години.

Член 15

Общи разпоредби относно оценките

1. Държавите членки осигуряват средствата, необходими за извършването на оценките, и гарантират, че са налице процедури за изготвянето и събирането на данните, необходими за извършването на оценки, включително и на данни, свързани с общите показатели, посочени в член 13.

2. Оценките се извършват от експерти, които са функционално независими от органите, отговарящи за изпълнението на оперативната програма. Всички оценки се правят обществено достояние в тяхната цялост, но при никакви обстоятелства не трябва да включват информация относно самоличността на крайните получатели.

3. Оценките не са прекомерни в сравнение с отпуснатите ресурси или естеството на подкрепата и не пораждаат ненужни административни тежести.

Член 16

Предварителна оценка

1. Държавите членки правят предварителна оценка на всяка оперативна програма.

2. Предварителната оценка се извършва на отговорността на органа, който отговаря за подготовката на оперативната програма. Тя се представя на Комисията едновременно с оперативната програма, заедно с резюме.

3. В предварителните оценки на ОП I се оценяват следните елементи:

а) приносът към целта на Съюза за намаляване до 2020 г. с поне 20 милиона на броя на хората, живеещи в бедност или които се намират в риск от изпадане в бедност и социална изолация, като се имат предвид избраните видове материални лишения, по които ще се работи, и като се отчита положението, в което се намира държавата членка по отношение на бедността, социалната изолация и материалните лишения;

б) вътрешната съгласуваност на предложената оперативна програма и връзката с други инструменти, които имат отношение към нея;

в) последователността в разпределянето на бюджетните средства спрямо целите на оперативната програма;

г) приносът на очакваните крайни продукти за резултатите и следователно - за целите на Фонда;

д) участието на съответни заинтересовани страни;

е) пригодността на процедурите за мониторинг на оперативната програма, както и на процедурата за събирането на данните, необходими за провеждане на оценките.

4. В предварителните оценки на ОП II се оценяват следните елементи:

а) принос за насърчаването на социалното сближаване и намаляването на бедността в съответствие със стратегията „Европа 2020“, при отчитане на националните нужди;

б) вътрешната съгласуваност на предложената оперативна програма и връзката ѝ с други инструменти, в частност ЕСФ;

в) последователността на разпределянето на бюджетните средства спрямо целите на програмата;

г) уместността и яснотата на предлаганите специфични показатели на програмата;

д) по какъв начин очакваните конкретни резултати ще допринесат за общите резултати;

е) дали количествените целеви стойности за показателите са реалистични, като се отчита предвидената подкрепа от Фонда;

ж) основанията за предложената форма на подкрепа;

з) адекватността на човешките ресурси и на административния капацитет за управление на програмата;

и) пригодността на процедурите за мониторинг на програмата, както и за събирането на данните, необходими за провеждане на оценките;

й) адекватността на планираните мерки за насърчаване на равните възможности за мъжете и жените и предотвратяване на всякаква дискриминация.

Член 17

Оценка през периода на програмиране

1. Комисията представя средносрочна оценка за Фонда на Европейския парламент и на Съвета до 31 декември 2018 г.

2. Комисията може, по своя собствена инициатива, да оценява оперативните програми.

3. По време на програмния период управляващият орган на ОП I може да оценява ефективността и ефикасността на оперативната програма.

4. През 2017 и 2022 г. в съответствие с образеца, приет от Комисията, управляващият орган на ОП I извършва структурирано проучване на крайните получатели. Комисията приема образеца чрез актове за изпълнение след консултации със съответните заинтересовани страни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 63, параграф 2.

5. Управляващият орган на ОП II извършва поне една оценка преди 31 декември 2022 г. Оценката се отнася до ефективността, ефикасността и въздействието на подкрепяните операции. Гарантират се подходящи последващи мерки.

Член 18

Последваща оценка

По своя инициатива и в тясно сътрудничество с държавите членки Комисията, със съдействието на външни експерти, прави последваща оценка на ефективността и ефикасността на Фонда и на устойчивостта на постигнатите резултати, чиято цел също така е и да се определи каква е добавената стойност на Фонда. Последващата оценка приключва до 31 декември 2024 г.

Член 19

Информация и комуникация

1. Европейската комисия и държавите членки предоставят информация за подкрепяните от Фонда действия и ги популяризират. Информацията по-специално е насочена към най-нуждаещите се лица, както и към широката общественост и медиите. В нея се изтъква ролята на Съюза и се гарантира видимостта на приноса на Фонда, на държавите членки и на партньорските организации по отношение на целите за социално сближаване на Съюза, без да се стигматизират крайните получатели.

2. С цел да се гарантира прозрачността на подкрепата от Фонда управляващият орган поддържа списък на операциите, подкрепени от Фонда, под формата на електронна таблица, което позволява сортиране, търсене, извличане, сравняване и лесно публикуване на данните в интернет. В списъка на операциите се съдържа най-малко следната информация:

- а) името и адреса на бенефициера;
- б) размера на разпределеното финансиране от Съюза;
- в) за ОП I - видовете материални лишения, по които се работи.

Управляващият орган актуализира списъкът на операциите най-малко веднъж на всеки дванадесет месеца.

3. По време на изпълнението на дадена операция бенефициерите и партньорските организации информират обществеността за получената от Фонда подкрепа, като поставят или поне един плакат с информация за операцията (поне с размер А3), включително за финансовата подкрепа от Съюза, или емблема на Съюза с подходящ размер, на видно за обществеността място. Това изискване се изпълнява, без да се стигматизират крайните получатели, на всяко място на предоставяне на ОП I и/или ОП II, освен в случаите когато това не е възможно поради спецификата на начина, по който става разпределянето.

Бенефициерите и партньорските организации, които имат собствени уебсайтове, публикуват на тях кратко описание на операцията, включително на нейните цели и резултатите от нея, и открояват финансовата подкрепа на Съюза.

4. При всички мерки за информация и комуникация, предприети от бенефициера и партньорската организация, се потвърждава подкрепата от Фонда за операцията чрез поставяне на емблемата на Съюза и упоменаване на Европейския съюз и на Фонда.

5. Управляващият орган информира бенефициерите за публикуването на списъка с операциите в съответствие с параграф 2. Управляващият орган предоставя информационни и комуникационни средства, включително образци в електронен формат, за да помогне на бенефициерите и партньорските организации да изпълнят своите задължения, посочени в параграф 3.

6. В случая с ОП II:

а) държавата членка или управляващият орган носят отговорност за организирането;

i) на основна информационна дейност, оповестяваща стартирането на оперативната програма, и

ii) най-малко една основна информационна дейност на година, която популяризира възможностите за финансиране и следваните стратегии и/или представя постиженията на оперативната програма, включително, когато е уместно, примери за операции;

б) при осъществяването на дадена операция бенефициерът информира обществеността за помощта, получена от Фонда, като гарантира, че участниците в операцията са били уведомени за подпомагането от Фонда;

в) във всеки документ, включително всяко присъствено или друго удостоверение, във връзка с такава операцията се посочва, че оперативната програма е била осъществена с подкрепата на фонда;

г) управляващият орган гарантира, че потенциалните бенефициери имат достъп до съответната информация за възможностите за финансиране, публикуването на поканите за заявления и условията за тях, както и критериите за подбор на операциите, които да получат подкрепа.

7. При обработката на лични данни в съответствие с членове 15-19 от настоящия регламент управляващият орган, както и бенефициерите и партньорските организации спазват разпоредбите на Директива 95/46/ЕО.

ДЯЛ IV

ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ОТ ФОНДА

Член 20

Съфинансиране

1. Ставката на съфинансиране на нивото на оперативната програма възлиза на 85 % от допустимите публични разходи. Тя може да се увеличи в случаите, описани в член 21, параграф 1. Държавите членки са свободни да подкрепят инициативите на Фонда с допълнителни национални ресурси.

2. В решението на Комисията за приемане на оперативната програма се определя ставката на съфинансиране, приложима към оперативната програма, и максималният размер на подкрепата от Фонда.

3. Осъществените по инициатива на Комисията или от нейно име мерки за техническа помощ могат да бъдат финансирани на 100 %.

Член 21

Увеличение на плащанията за държави членки, изпитващи временни бюджетни затруднения

1. По искане на държава членка междинните плащания и плащането на окончателното салдо могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта над ставката на съфинансиране, приложима за оперативната програма. Увеличената ставка, която не може да надвишава 100 %, се прилага към исканията за плащане, отнасящи се до счетоводния период, през който държавата членка е подала своето искане, и през следващите счетоводни периоди, през които държавата членка отговаря на едно от следните условия:

а) в случаите, когато съответната държава членка е приела еврото, тя получава макрофинансова помощ от Съюза в съответствие с Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 г. за създаване на европейски механизъм за финансово стабилизиране (ОВ L 118, 12.5.2010 г., стр. 1.)

б) в случаите, когато съответната държава членка не е приела еврото, тя получава средносрочна финансова помощ съгласно Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета ⁽²⁾;

в) предоставя й се финансова помощ в съответствие с Договора за създаване на Европейски механизъм за стабилност.

2. Без да се засяга параграф 1, подкрепата на Съюза посредством междинни плащания и плащания на окончателното салдо не може да надвишава размера на публичната подкрепа и максималния размер на помощта от Фонда, както е определено в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма.

Член 22

Период на допустимост

1. Настоящият член не засяга правилата за допустимост на техническата помощ по инициативата на Комисията, посочена в член 27.

2. Даден разход е допустим за получаване на подкрепа от оперативната програма, ако той е направен от бенефициер и платен в периода между 1 декември 2013 г. и 31 декември 2023 г.

3. Не се избират за финансиране от оперативната програма операции, които са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на заявление за финансиране по оперативната програма от страна на бенефициера до управляващия орган, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициера или не.

4. В случай на изменение на оперативна програма разходите, станали допустими поради това изменение на оперативната програма, са допустими единствено от датата на подаване от държавата членка на искането за изменение до Комисията.

Член 23

Допустимост на операциите

1. Операциите, подкрепяни от оперативна програма, се извършват в държавата членка, за която се отнася оперативната програма.

2. Операциите могат да получават подкрепа от оперативна програма, при условие че са избрани в съответствие с честна и прозрачна процедура въз основа на критерии, определени в оперативната програма или одобрени от мониторинговия комитет, по целесъобразност.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 332/2002 на Съвета от 18 февруари 2002 година за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите-членки (ОВ L 53, 23.2.2002 г., стр. 1)

3. Критериите за подбор и списъците с подбраните за подпомагане от ОПИ операции се съобщават при приемане от мониторинговите комитети на оперативните програми, съфинансирани от ЕСФ.

4. Храните и/или основното материално подпомагане за най-нуждаещите се лица могат да бъдат закупувани от самите партньорски организации.

Храните и/или основното материално подпомагане за най-нуждаещите се лица могат да бъдат закупувани и от публичен орган и да бъдат предоставяни безвъзмездно на партньорските организации. В такъв случай храните могат да бъдат набавяни посредством използването, преработката или продажбата на продукти, пласирани в съответствие с член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, при условие че това е икономически най-благоприятният вариант и не води до неоправдано забавяне на доставката на хранителните продукти на партньорските организации. Сумите, получени от такива трансакции, следва да бъдат изразходвани в полза на най-нуждаещите се лица и следва да не се използват по такъв начин, че да се облекчат задълженията на държавите членки за съфинансиране на програмата, предвидени в член 20 от настоящия регламент.

Комисията прилага процедурите, приети в съответствие с член 20, буква и) от Регламент (ЕС) № 1308/2013, относно използването на посочените там продукти, тяхната преработка или продажба за целите на настоящия регламент с цел да се гарантира максимална ефективност.

5. Храните и/или основното материално подпомагане като цяло се предоставят на най-нуждаещите се лица безвъзмездно.

6. Операциите, подкрепяни от Фонда, не могат да получават подкрепа от повече от една оперативна програма, съфинансирана от Фонда, или от други инструменти на Съюза, за да се избегне дублиране на финансирането.

Член 24

Форми на подкрепа

Държавите членки използват Фонда, за да предоставят подкрепа под формата на безвъзмездни средства, възлагане на обществени поръчки или съчетание от двете. Тази подкрепа обаче не може да бъде под формата на помощи по член 107, параграф 1 ДФЕС.

Член 25

Форми на безвъзмездните средства

1. Безвъзмездните средства могат да бъдат отпуснати под формата на:

- а) възстановяване на действително направени и платени допустими разходи;
- б) възстановяване на база разходи за единица продукт;

в) еднократни суми, които не надхвърлят 100 000 EUR публична подкрепа;

г) финансиране с единна ставка, определено чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи.

2. Възможностите, посочени в параграф 1, могат да се комбинират в една операция само когато всяка една възможност обхваща различна категория разходи или когато те се използват за последващи фази на съответната операция.

3. Размерите на сумите, посочени в параграф 1, букви б), в) и г), се определят въз основа на:

а) коректен, справедлив и проверим метод на изчисление, основащ се на един от следните видове данни:

(i) статистически данни или друга обективна информация;

(ii) проверени данни за минали периоди за отделните бенефициери или прилагането на техните обичайни практики за осчетоводяване на разходите;

б) методи и съответни разходи за единица продукт, еднократни суми и финансиране с единни ставки, прилагани в други програми за безвъзмездни средства, финансирани изцяло от съответната държава членка, за подобен тип операция и бенефициер;

в) ставки, установени в настоящия регламент;

г) конкретно за отделния случай на база проектобюджет, договорен предварително с управляващия орган, при условие че публичната подкрепа не надвишава 100 000 EUR.

4. За целите на прилагането на дял VI сумите, изчислени съгласно формите на безвъзмездни средства, посочени в параграф 1, букви б), в) и г), се считат за допустими разходи, направени и платени от бенефициера.

5. Документите, определящи условията за предоставяне на подкрепа за всяка операция, определят метода, приложим за определянето на разходите за операцията и условията за изплащане на безвъзмездните средства.

Член 26

Допустимост на разходите

1. Допустимостта на разходите се определя въз основа на националните правила, освен в случаите, при които са установени специални правила във или въз основа на настоящия регламент.

2. Независимо от параграф 1, допустими за получаване на подкрепа от оперативната програма ОП I са следните разходи:

- а) разходите по закупуване на храни и/или основно материално подпомагане;
- б) когато храните или основното материално подпомагане се закупуват от публичен орган и се предоставят на партньорски организации, разходите за транспортирането на храните или основното материално подпомагане до складовете на партньорските организации и разходите за съхраняване под формата на единна ставка в размер на 1 % от разходите, посочени в буква а), или, в надлежно обосновани случаи, действително възникналите и платени разходи;
- в) административни разходи и разходи за транспорт и съхранение на партньорските организации като единна ставка в размер на 5 % от разходите, посочени в буква а); или 5 % от стойността на продуктите, пласирани в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1308/2013;
- г) разходи за събирането, транспортирането, съхраняването и разпределянето на даренията от храни и пряко свързаните с тях дейности на повишаване на осведомеността, възникнали за и платени от партньорски организации;
- д) разходи за съпътстващи мерки, предприети и декларирани от партньорските организации, които доставят пряко или по линия на споразумения за сътрудничество храните и/или основното материално подпомагане на най-нуждаещите се лица, под формата на единна ставка в размер на 5 % от разходите, посочени в буква а).

3. Независимо от параграф 1, разходите, които отговарят на условията за подпомагане от оперативна програма, са разходите, направени съгласно член 27, параграф 4, или за непреките разходи, възникнали в съответствие с член 27, параграф 4, единна ставка в размер на 15 % от допустимите преки разходи за персонал.

4. Следните разходи не са допустими за получаване на подкрепа от оперативната програма:

- а) лихви по дългове;
- б) предоставяне на инфраструктура;
- в) разходи за стоки втора употреба;
- г) данък върху добавената стойност, освен когато той не е възстановим съгласно националното законодателство за облагане с ДДС.

Член 27

Техническа помощ

1. По инициатива на Комисията или от нейно име, и при спазване на таван от 0,35 % от годишно заделените за него средства Фондът може да финансира мерки за подготовка, мониторинг, административна и техническа помощ, одит, информация, контрол и оценка, необходими за изпълнението на настоящия регламент, както и за дейности по член 10.

2. Комисията се консултира с държавите членки и организациите, които представляват партньорските организации на равнището на Съюза, относно заплануваното използване на техническото подпомагане.

3. Всяка година Комисията изготвя посредством актове за изпълнение своите планове за типа действия, свързани с изброените в параграф 1 мерки, за които се предвижда принос от Фонда.

4. По инициатива на държавите членки и при спазване на таван от 5 % от заделените по Фонда средства оперативната програма може да финансира мерки за подготовка, управление, мониторинг, административна и техническа помощ, одит, информация, контрол и оценка, необходими за изпълнението на настоящия регламент. Той може да финансира и техническа помощ и изграждане на капацитет на партньорски организации.

ДЯЛ V

УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Член 28

Общи принципи на системите за управление и контрол

Системите за управление и контрол, съгласно член 5, параграф 7, осигуряват:

- а) описание на функциите на всяка структура, участваща в управлението и контрола, и разпределянето на функциите в рамките на всяка структура;
- б) спазване на принципа на разделение на функциите между и в рамките на тези организации;
- в) процедури за гарантиране на правомерността и редовността на деклариранияте разходи;
- г) компютризирани системи за счетоводство, съхраняване и предаване на финансови данни и данни за показателите с цел мониторинг и докладване;

- д) системи за докладване и мониторинг, в случаите, в които отговорната структура е възложила изпълнението на задачи на друга структура;
- е) механизми за извършване на одит на функционирането на системите за управление и контрол;
- ж) системи и процедури за осигуряване на надеждна одитна следа;
- з) предотвратяване, откриване и поправяне на нередности, включително и на измами, и събиране на недължимо платени суми, заедно с всички дължими лихви за просрочени плащания.

Член 29

Отговорности при споделено управление

В съответствие с принципа на споделено управление държавите членки и Комисията са отговорни за управлението и контрола на програмите съгласно определените им задължения в настоящия регламент.

Член 30

Отговорности на държавите членки

1. Държавите членки изпълняват задълженията си по отношение на управлението, контрола и одита и поемат произтичащите от това отговорности, които са определени в правилата относно съвместното управление, съдържащи се във Финансовия регламент и в настоящия регламент.
2. Държавите членки предотвратяват, откриват и коригират нередностите и събират неправомерно изплатените суми, заедно с лихвите за просрочени плащания. Те съобщават на Комисията за нередности, които надвишават 10 000 EUR принос от Фонда, и я информират редовно за значителния напредък по отношение на свързаните административни и съдебни производства.

Държавите членки не информират Комисията за нередности по отношение на следните случаи:

- а) когато нередността се изразява единствено в цялостно или частично неизпълнение на операция, която е част от съфинансираната оперативна програма, поради несъстоятелност на бенефициера;
- б) когато случаите са докладвани доброволно от бенефициера на управляващия или сертифициращия орган, преди един от тези органи да е разкрил нередността, независимо дали преди или след изплащане на публичния принос;

- в) когато случаите са разкрити и коригирани от управляващия или сертифициращия орган преди включването на въпросния разход в отчет за разходите, представен на Комисията.

Във всички останали случаи, и по-специално тези, предшествващи обявяването в несъстоятелност, както и при съмнение за измама, установените нередности се докладват на Комисията, заедно със свързаните с тях мерки за предотвратяване и коригиране.

Когато неправомерно платените на даден бенефициер суми не могат да бъдат възстановени и това е в резултат на грешка или на небрежност от страна на държава членка, държавата членка отговаря за възстановяването на съответните суми към бюджета на Съюза. Държавите членки могат да решат да не събират дадена неправомерно платена сума, ако сумата, която трябва да бъде възстановена от бенефициера, без лихвите, не надвишава 250 EUR принос от Фонда.

Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 62, определящ допълнителни подробни правила относно критериите за установяване на случаите на нередности, които трябва да бъдат докладвани, и данните, които трябва да бъдат предоставени, както и относно условията и процедурите, които да се прилагат за определяне дали неподлежащите на събиране суми да бъдат възстановени от държавите членки.

Комисията приема актове за изпълнение в съответствие с процедурата по консултиране съгласно член 63, параграф 2 с цел определяне на честотата на докладването и формата, който трябва да бъде използван.

3. Държавите членки гарантират наличието на ефективна уредба за разглеждането на жалби във връзка с Фонда. За обхвата, правилата и процедурите във връзка с тези разпоредби отговарят държавите членки съгласно тяхната институционална и правна рамка. При поискване от Комисията, държавите членки разглеждат подадени в Комисията жалби, които попадат в обхвата на тяхната уредба. Държавите членки информират за резултатите от тези разглеждания Комисията при поискване.

4. Всеки официален обмен на информация между държавите членки и Комисията се извършва посредством електронна система за обмен на данни. Комисията приема акт за изпълнение, с който определя реда и условията, на които трябва да отговаря тази електронна система за обмен на данни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 63, параграф 3.

Член 31

Определяне на органите

1. Всяка държава членка определя за всяка оперативна програма национален публичен орган или структура за управляващ орган. Един и същ управляващ орган може да бъде определен за две оперативни програми.

2. Държавата членка определя, за всяка оперативна програма, национален публичен орган или структура като сертифициращ орган, без да се засяга параграф 3. Един и същ сертифициращ орган може да бъде определен за две оперативни програми.

3. Държавата членка може да определи за дадена оперативна програма управляващ орган, който да изпълнява в допълнение функциите на сертифициращия орган.

4. Държавата членка определя за всяка оперативна програма национален публичен орган или структура, функционално независим(а) от управляващия орган и от сертифициращия орган, който/която да изпълнява ролята на одитен орган. Един и същ одитен орган може да бъде определен за две оперативни програми.

5. При условие че е спазен принципът за разделение на функциите, управляващият орган, сертифициращият орган, както и одитният орган - когато по ОП I и ОП II общият размер на подкрепата от Фонда не надхвърля 250 000 000 EUR, могат да бъдат част от един и същ публичен орган или структура.

6. Държавата членка може да определи едно или няколко междинни звена, които да извършват определени задачи на управляващия или на сертифициращия орган на отговорността на този орган. Съответните договорености между управляващия орган или сертифициращия орган и междинните звена се оформят официално в писмена форма.

7. Държавата членка или управляващият орган може да повери управлението на част от оперативна програма на междинно звено чрез споразумение в писмена форма между междинното звено и държавата членка или управляващия орган. Междинното звено предоставя гаранции за платежоспособността си и компетентните си в съответната област, както и за своя административен и финансов капацитет.

8. Държавата членка определя писмено правила, уреждащи нейните отношения с управляващите органи, сертифициращите органи и одитните органи, отношенията между тези органи и отношенията на тези органи с Комисията.

Член 32

Функции на управляващия орган

1. Управляващият орган отговаря за управлението на оперативната програма в съответствие с принципа на доброто финансово управление.

2. По отношение на управлението на оперативната програма, управляващият орган:

- (а) когато е целесъобразно, подпомага работата на мониторинговия комитет, посочен в член 11, и му предоставя информацията, необходима за изпълнението на неговите задачи, и по-специално данните относно напредъка на оперативната програма при постигането на нейните цели, финансови данни и данни за показателите;
- б) съставя и след провеждане на консултации със съответните заинтересовани страни за ОП I или след одобрение от мониторинговия комитет по член 11 за ОП II, избягвайки евентуални конфликти на интереси, изпраща до Комисията годишните доклади и окончателния доклад за изпълнението, посочени в член 13;
- в) предоставя на междинните звена и на бенефициерите информация от значение съответно за изпълнението на техните задачи и за изпълнението на операциите;
- г) създава система за записване и съхраняване в компютризирана форма за всяка операция на данните, необходими за мониторинга, оценката, финансовото управление, проверката и одита, включително данни за отделните участници в операциите, съфинансирани от ОП II;
- д) гарантира, че данните, посочени в буква г), се събират, въвеждат и съхраняват в системата, посочена в буква г), в съответствие с разпоредбите на Директива 95/46/ЕО, като при наличие се използват данни, разбити по полов признак.

3. По отношение на подбора на операциите управляващият орган:

- а) изготвя и, по целесъобразност след одобрение, прилага подходящи процедури и/или критерии за подбор, които са недискриминационни и прозрачни;
- б) гарантира, че избраната операция:
  - i) попада в обхвата на Фонда и оперативната програма;
  - ii) отговаря на критериите, определени в оперативната програма и в членове 22, 23 и 26.
  - iii) взема предвид, по целесъобразност, принципите, определени в член 5, параграфи 11, 12, 13 и 14.

- в) гарантира, че на бенефициера е предоставен документ, в който се посочват условията за подкрепа за всяка операция, включително специфичните изисквания, касаещи продуктите или услугите, които трябва да бъдат доставени по съответната операция, плана за финансиране и крайните срокове за изпълнение;

г) се уверява, че бенефициерът разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет за изпълнение на условията, посочени в буква в), преди одобряването на операцията;

д) се уверява, че когато операцията е започнала преди подаването на заявление за финансиране до управляващия орган, приложимото законодателство, касаещо операцията, е било спазено;

е) определя видовете материално подпомагане за ОП I и вида действия за ОП II, към които се приписват разходите по дадена операция.

4. По отношение на финансовото управление и контрола на оперативната програма управляващият орган:

а) проверява дали съфинансираните продукти и услуги са доставени и дали разходите, декларирани от бенефициерите, са били заплатени и дали съответстват на приложимото законодателство, на оперативната програма и на условията за подкрепа за операцията;

б) гарантира, че бенефициерите, участващи в изпълнението на операциите, при които има възстановяване на суми въз основа на действително направени допустими разходи, поддържат или отделна счетоводна система, или адекватен счетоводен кодекс за всички трансакции, отнасящи се до операцията;

в) създава ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите при отчитане на установените рискове;

г) установява процедури, за да се гарантира, че с всички документи относно разходите и одитите, необходими за осигуряване на адекватна одитна следа, се борави в съответствие с изискванията на член 28, буква ж);

д) изготвя декларацията за управлението и годишното обобщение, посочени в член 59, параграф 5, първа алинея, букви а) и б) от Финансовия регламент.

5. Проверките по параграф 4, буква а) включват следните процедури:

а) административни проверки по отношение на всяко заявление за възстановяване, подадено от бенефициерите;

б) проверки на операции на място.

Честотата и обхватът на проверките на място са пропорционални на размера на публичната подкрепа за дадена операция и на

равнището на риска, установен при тези проверки и одити от одитния орган по отношение на системите за управление и контрол като цяло.

6. Проверки на място на отделни операции съгласно параграф 5, първа алинея, буква б), могат да се извършват на база извадка.

7. В случай че управляващият орган е също бенефициер в рамките на оперативната програма, уредбата на проверките, посочени в параграф 4, буква а), гарантира адекватно разделение на функциите.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 62, с които определя правилата за посочване на информацията във връзка с данните, които трябва да се записват и съхраняват в компютризирана форма, в рамките на системата за мониторинг, установена съгласно параграф 2, буква г) от настоящия член.

Комисията приема актове за изпълнение, с които определя техническите спецификации на системата, установена съгласно параграф 2, буква г) от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 63, параграф 3.

9. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 62, с които определя подробни минимални изисквания за одитната следа, посочена в параграф 4, буква г) от настоящия член, по отношение на счетоводните записи, които да се поддържат, и разходооправдателните документи, които да се съхраняват на равнището на сертифициращия орган, управляващия орган, междинните звена и бенефициерите.

10. Комисията приема, с цел осигуряване на еднакви условия за прилагане на настоящия член, актове за изпълнение относно образеца на декларацията за управлението, посочена в параграф 4, буква д). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 63, параграф 2.

Член 33

Функции на сертифициращия орган

Сертифициращият орган на дадена оперативна програма има по-специално следните отговорности:

а) да изготвя и изпраща до Комисията заявления за плащане и да удостоверява, че те са продукт на надеждни счетоводни системи, основават се на проверими разходооправдателни документи и са били подложени на проверки от управляващия орган;

б) да изготвя отчетите, посочени в член 59, параграф 5, първа алинея, буква а) от Финансовия регламент;

- в) да удостоверява пълнотата, точността и достоверността на сметките, както и че разходите, записани в тях, са в съответствие с приложимото законодателство и са били направени във връзка с операциите, избрани за финансиране в съответствие с критериите, приложими за оперативната програма, и в съответствие с приложимото законодателство;
- г) да гарантира наличието на система за записване и съхранение в компютризирана форма на счетоводните записи за всяка операция, която съхранява всички данни, необходими за изготвянето на заявленията за плащане и отчетите, включително записи на сумите, подлежащи на събиране, на събраните суми и на оттеглените суми в резултат на отмяната на целия или на част от приноса за дадена операция или оперативна програма;
- д) да гарантира — за целите на изготвянето и представянето на заявления за плащане — че е получил адекватна информация от управляващия орган относно процедурите и проверките, провеждани по отношение на разходите;
- е) да отчита — при изготвянето и подаването на заявления за плащане — резултатите от всички одити, извършени от или на отговорността на одитния орган;
- ж) да поддържа в компютризирана форма счетоводни записи на декларираните пред Комисията разходи и на съответното публично финансиране, заплатено на бенефициерите;
- з) да води счетоводство на сумите, подлежащи на събиране, и на сумите, оттеглени в резултат на отмяната на целия или на част от приноса за дадена операция. Събраните суми се внасят повторно в бюджета на Съюза преди приключването на оперативната програма, като се приспадат от следващия отчет за разходите.

Член 34

Функции на одитния орган

1. Одитният орган осигурява извършването на одити на правилното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма, както и на подходяща извадка от операции въз основа на декларираните разходи.

Декларираните разходи се одитират въз основа на представителна извадка или, по целесъобразност, чрез съществени проверки, и по принцип въз основа на статистически извадкови методи.

Нестатистически извадков метод може да се използва по професионална преценка на одитния орган в надлежно обосновани случаи в съответствие с международно признатите одитни стандарти и във всеки случай, когато броят операции за отчетната година не е достатъчен, за да се използва статистически метод.

В такива случаи размерът на извадката е достатъчен, за да позволи на одитния орган да изготви валидно одитно становище в съответствие с член 59, параграф 5, първа алинея, буква б) от Финансовия регламент.

Нестатистическият извадков метод обхваща минимум 5 % от операциите, за които пред Комисията са деклариран разходи по време на счетоводната година, и 10 % от разходите, които са деклариран пред Комисията по време на счетоводната година.

Когато общият размер на подкрепата от Фонда за ОП I не надхвърля 35 000 000 EUR, одитният орган може да ограничи одитните дейности до годишната одитна система, включително извършването на съществени проверки, въз основа на комбинация от случайни и основани на риска проверки на операциите. Одитната дейност трябва да се извършва в съответствие с международно приетите одитни стандарти и на ежегодна основа да определя количествено нивото на грешки в декларациите за разходи, заверени от Комисията.

2. Когато одитите се извършват от структура, различна от одитния орган, одитният орган гарантира, че тази структура има необходимата функционална независимост.

3. Одитният орган гарантира, че при одитната дейност се вземат предвид международно приетите стандарти за одит.

4. Одитният орган в рамките на осем месеца от приемането на оперативна програма изготвя стратегия за одит за извършването на одити. В одитната стратегия се определя методологията на одита, метода за подбор на извадка или, по целесъобразност, метода на съществени проверки, за одити на операции и планирането на одити във връзка с текущата счетоводна година и двете следващи счетоводни години. Стратегията за одит се актуализира ежегодно от 2016 г. до и включително през 2024 г. Когато за две оперативни програми се прилага обща система за управление и контрол, може да бъде изготвена единна стратегия за одит на съответните оперативни програми. Одитният орган представя стратегията за одит на Комисията при поискване.

5. Одитният орган изготвя:

а) одитно становище в съответствие с член 59, параграф 5, първа алинея, буква б) от Финансовия регламент;

б) контролен доклад, в който са посочени основните констатации от извършените одити в съответствие с параграф 1, включително по отношение на откритите пропуски в системите за управление и контрол, както и предложените и изпълнени корективни действия.

Когато за две оперативни програми се прилага обща система за управление и контрол, информацията, изисквана по буква б) от алинея 1, може да бъде групирана в единен доклад.

6. С цел осигуряване на еднакви условия за прилагането на настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение, в които се определят образци на одитната стратегия, одитното становище и контролния доклад. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 63, параграф 2.

7. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 62, за да определи обхвата и съдържанието на одитите на операциите и одитите на отчетите, както и методологията за избор на извадката от операциите, упоменати в параграф 1 от настоящия член.

8. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 62, с които определя подробни правила, свързани с използването на данните, събрани по време на одитите, извършвани от длъжностни лица на Комисията или от упълномощени представители на Комисията.

Член 35

Процедура за определянето на управляващия орган и сертифициращия орган

1. Държавите членки нотифицират Комисията относно датата и формата на определянето на управляващия орган и — когато е приложимо — на сертифициращия орган, което се извършва на подходящо равнище, преди да подадат първото заявление за междинно плащане в Комисията.

2. Посоченото в параграф 1 определяне се извършва въз основа на доклад и становище на независима структура за одит, която оценява изпълнението от страна на органите на критериите, свързани с вътрешната среда за контрол, управлението на риска, дейностите за управление и контрол съгласно приложение IV.

Независимата структура за одит е одитен орган или друг публичен или частен правен субект, който разполага с необходимия одиторски капацитет и е независим от управляващия орган или — в зависимост от случая — от сертифициращия орган, и който извършва дейността си при отчитане на международно приетите стандарти за одит.

3. Държавите членки могат да вземат решение управляващ орган или сертифициращ орган, който е бил определен за такъв във връзка със съфинансирана от ЕСФ оперативна програма съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013, да се счита за определен за такъв орган за целите на настоящия регламент.

4. В едномесечен срок от нотификацията за определянето, посочена в параграф 1, Комисията може да поиска доклада и становището на независимия одитен орган, посочени в параграф 2, и описанието на функциите и процедурите, отнасящи се до управляващия орган или, в зависимост от случая, сертифициращия орган. Комисията взема решение дали да поиска тези документи въз основа на своята оценка на риска.

Комисията може да представи коментари в срок от два месеца от получаването на документите, посочени в алинея 1.

Без да се засяга член 46, разглеждането на тези документи не води до прекъсване на обработването на заявленията за междинни плащания.

5. Ако наличните резултати от одита и контрола показват, че определеният орган вече не отговаря на критериите по параграф 2, държавата членка посочва на съответното равнище, предвид сериозността на проблема, изпитателен срок, по време на който да се предприемат нужните корективни действия.

Ако определеният орган не успее да изпълни нужните корективни действия в рамките на посочения от държавата членка изпитателен срок, държавата членка отнема на съответното равнище статута му на определен орган.

Държавата членка незабавно нотифицира Комисията, когато определен орган бъде поставен на изпитателен срок, като оставя информация за съответния изпитателен срок, а също така и когато вследствие на предприетите коригиращи действия изпитателният срок се прекратява или на органа се отнема статута му на определен орган. Без да се засяга прилагането на член 46, нотификацията за поставянето на определения орган на изпитателен срок от страна на държава членка не води до прекъсване на обработването на заявленията за междинни плащания.

6. Ако решението за определяне на управляващ или сертифициращ орган бъде отменено, държавите членки, в съответствие с процедурата по параграф 2, посочват нов орган, който поема функциите на управляващия или сертифициращия орган, и нотифицират Комисията за това.

7. С цел осигуряване на еднакви условия за прилагането на настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение във връзка с образеца на доклада, становището на независимия одитен орган и описанието на функциите и процедурите, отнасящи се до управляващия орган, или в зависимост от случая, сертифициращия орган. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 63, параграф 3.

Член 36

Правомощия и отговорности на Комисията

1. Комисията се уверява въз основа на наличната информация, включително информация относно определянето на органи, които да отговарят за управлението и контрола, относно документите, предоставяни всяка година от тези определени органи съгласно член 59, параграф 5 от Финансовия регламент, относно контролните доклади, годишните доклади за изпълнението и проведените от националните органи и от органите на Съюза одити, че държавите членки са създали системи за управление и контрол, които отговарят на изискванията на настоящия регламент, и че тези системи функционират ефективно в процеса на изпълнение на оперативните програми.

2. Длъжностните лица на Комисията или упълномощени представители на Комисията могат да извършват одити или проверки на място, при условие че на компетентния национален орган бъде дадено предизвестие от поне дванадесет работни дни, освен при спешни случаи. Комисията спазва принципа на пропорционалност, като отчети необходимостта от избягване на неоправдано дублиране на одитите и проверките, извършвани от държавите членки, равнището на риска за бюджета на Съюза и необходимостта от свеждане до минимум на административната тежест за бенефициерите в съответствие с настоящия регламент. Обхватът на такива одити или проверки може да включва поспециално проверка на ефективното функциониране на системите за управление и контрол по дадена програма или част от нея, по операциите и оценка на доброто финансово управление на операциите или програмите. В такива одити или проверки могат да участват длъжностни лица или упълномощени представители на държавата членка.

Длъжностните лица на Комисията или упълномощените представители на Комисията, надлежно оправомощени да извършват одити или проверки на място, имат достъп до всички необходими досиета, документи и метаданни, независимо от носителя, на който се съхраняват, свързани с операции, подкрепяни от Фонда, или до системите за управление и контрол. Държавите членки предоставят копия на такива досиета, документи и метаданни на Комисията при поискване.

Определените в настоящия параграф правомощия не засягат прилагането на национални разпоредби, които запазват някои действия за конкретно определени от националното законодателство служители. Длъжностните лица и упълномощените представители на Комисията не участват, *inter alia*, в посещения по домовете или в официални разпити на лица в рамките на националното законодателство. Тези длъжностни лица и представители обаче имат достъп до информацията, получена по този начин, без да се засяга компетентността на националните съдилища и при пълно зачитане на основните права на засегнатите правни субекти.

3. Комисията може да изиска от дадена държава членка да предприеме необходимите действия с оглед осигуряване на ефективното функциониране на нейните системи за управление и

контрол или да провери правомерността на разходите в съответствие с настоящия регламент.

Член 37

Сътрудничество с одитните органи

1. Комисията си сътрудничи с одитните органи за координацията на техните одитни планове и методи и незабавно обменя с тези органи резултатите от проведените одити на системите за управление и контрол.

2. За да се улесни това сътрудничество, в случаите, в които държава членка определи повече от един одитен орган, държавата членка може да определи координационна структура.

3. Комисията, одитните органи и евентуалните координационни структури заседават редовно и по принцип най-малко веднъж годишно, освен ако не е договорено друго, за да разгледат годишния контролен доклад, одитното становище и стратегията за одит, както и да обменят възгледи по въпроси, свързани с подобряването на системите за управление и контрол.

ДЯЛ VI

ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ, РАЗГЛЕЖДАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ОТЧЕТИТЕ И ФИНАНСОВИ КОРЕКЦИИ И ОТМЯНА

ГЛАВА 1

Финансово управление

Член 38

Бюджетни задължения

Бюджетните задължения на Съюза по отношение на всяка оперативна програма се поемат на годишни вноски в периода между 1 януари 2014 г. и 31 декември 2020 г. Решението на Комисията за приемане на оперативна програма се явява решение за финансиране по смисъла на член 84, параграф 2 от Финансовия регламент, а след нотифицирането си на засегнатата държава членка — правно задължение по смисъла на посочения регламент.

За всяка оперативна програма бюджетното задължение за първата вноска се поема след приемането на оперативната програма от Комисията.

Бюджетните задължения за следващите вноски се поемат от Комисията преди 1 май всяка година въз основа на решението, упоменато във втора алинея, освен случаите, в които се прилага член 16 от Финансовия регламент.

Член 39

Плащания от страна на Комисията

1. Плащанията от страна на Комисията на приноса от Фонда за всяка оперативна програма се извършват в съответствие с бюджетните кредити и при условие че са налични средства. Всяко плащане се регистрира в най-рано откритите бюджетни задължения на Фонда.

2. Плащанията са под формата на предварително финансиране, междинни плащания и плащане на окончателното салдо.

Член 40

Междинни плащания и плащане на окончателното салдо от страна на Комисията

1. Комисията възстановява под формата на междинни плащания 90 % от сумата, която се получава при прилагане на ставката на съфинансиране, определена в решението за приемане на оперативната програма, към допустимите публични разходи, включени в заявлението за плащане. Комисията определя оставащите суми, които да бъдат възстановени като междинни плащания или да бъдат събрани в съответствие с член 50.

2. Без да се засяга член 21, приносът от Фонда посредством междинните плащания и плащането на окончателното салдо не може да надвишава максималния размер на приноса от Фонда, определен в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма.

Член 41

Заявления за плащане

1. Заявлението за плащане, което трябва да бъде представено на Комисията, предоставя цялата информация, необходима на Комисията с оглед изготвянето на отчети в съответствие с член 68, параграф 3 от Финансовия регламент.

2. В заявленията за плащане се включва, за оперативната програма като цяло и за техническата помощ, посочена в член 27, параграф 4, следното:

а) общият размер на допустимите публични разходи, които бенефициерите са направили и платили за изпълнение на операциите, така както е вписан в счетоводната система на сертифициращия орган;

б) общият размер на публичните разходи, направени за изпълнението на операциите, така както е вписан в счетоводната система на сертифициращия орган.

3. Допустимите разходи, включени в заявлението за плащане, се обосновават със заверени фактури или счетоводни документи с равностойна доказателствена стойност, с изключение на формите на подкрепа, посочени в член 25, параграф 1, букви б), в) и г) от настоящия регламент. За тези форми на предоставяне на безвъзмездни средства включените в дадено заявление за плащане суми представляват разходите, изчислени въз основа на приложимата база.

4. С цел осигуряване на еднакви условия за прилагането на настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение, в

които се определя образец на заявление за плащане. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 63, параграф 3.

Член 42

Плащания към бенефициерите

1. Управляващите органи гарантират, че в случай на предоставяне на безвъзмездни средства на партньорски организации на бенефициерите се осигурява паричен поток, който е достатъчен, за да се гарантира правилното изпълнение на операциите.

2. В зависимост от наличието на средства чрез предварително финансиране и междинни плащания, управляващият орган гарантира, че даден бенефициер получава общата сума на дължимите допустими публични разходи в пълен размер и не по-късно от 90 дни от датата на подаване на искането за плащане от бенефициера. Не се приспада или удържа каквато и да е сума и не се начислява специална такса или друга такса с равностоен ефект, която би намалила сумите, дължими на бенефициерите.

3. Крайният срок за плащане, посочен в параграф 2, може да бъде прекъснат от управляващия орган в един от следните надлежно обосновани случаи:

а) сумата в искането за плащане не е дължима или не са били представени подходящите разходооправдателни документи, включително документите, необходими за проверките на управлението по член 32, параграф 4, буква а);

б) започнато е разследване във връзка с евентуална нередност, отнасяща се до съответните разходи.

Засегнатият бенефициер се уведомява писмено за прекъсването и причините за него.

Член 43

Използване на еврото

1. Сумите, посочени в оперативните програми, представени от държавите членки, отчетите за разходите, исканията за плащане, отчетите и разходите, посочени в годишния и в окончателния доклад за изпълнението, се дават в евро.

2. Държавите членки, които не са приели еврото като своя парична единица към датата на заявлението за плащане, превръщат в евро сумите на разходите, направени в национална валута. Тези суми се превръща в евро, като се използва месечният счетоводен обменен курс на Комисията за месеца, през който разходът е бил отразен в отчетите на сертифициращия орган на съответната оперативна програма. Обменният курс се публикува по електронен път от Комисията всеки месец.

3. Когато еврото стане парична единица на дадена държава членка, процедурата по превръщане, описана в параграф 2, продължава да се прилага за всички разходи, вписани в отчетите от сертифициращия орган преди датата на влизане в сила на фиксирания обменен курс между националната парична единица и еврото.

Член 44

Изплащане и уравниване на предварителното финансиране

1. След решението на Комисията за приемане на оперативната програма Комисията изплаща сума за предварително финансиране в размер на 11 % от общия принос на Фонда за съответната оперативна програма.

2. Предварителното финансиране се използва само за плащания към бенефициерите при изпълнението на оперативната програма. То се предоставя без отлагане на отговорната за случая структура.

3. Общата сума, платена като предварително финансиране, се възстановява на Комисията, ако в 24-месечен срок от датата, на която Комисията е направила първото плащане за предварително финансиране, за съответната оперативна програма няма изпратени заявления за плащане. Възстановяването не засяга приноса на Съюза за съответната оперативна програма.

4. Платената като предварително финансиране сума се уравнива напълно в сметките на Комисията най-късно при приключването на оперативната програма.

Член 45

Краен срок за представяне на заявления за междинно плащане и за тяхното изплащане

1. Сертифициращият орган представя редовно заявление за междинно плащане в съответствие с член 41, параграф 2, обхващащо сумите, вписани в неговата счетоводна система през счетоводната година. Въпреки това, когато счита за необходимо, сертифициращият орган може да включи такива суми в заявленията за плащане, подадени през следващите счетоводни години.

2. Сертифициращият орган предава окончателното заявление за междинно плащане до 31 юли след края на предходната счетоводна година и във всеки случай преди първото заявление за междинно плащане за следващата счетоводна година.

3. Първото заявление за междинно плащане не се изпраща преди Комисията да е нотифицирана за определянето на управляващия орган и сертифициращия орган в съответствие с член 35.

4. Междинни плащания за оперативна програма не се правят, докато годишният доклад за изпълнението не бъде изпратен до Комисията в съответствие с член 13.

5. В зависимост от наличието на средства Комисията извършва междинното плащане не по-късно от 60 дни след датата, на която заявлението за плащане е регистрирано в Комисията.

Член 46

Прекъсване на срока за плащане

1. Срокът за изплащане на искане за междинно плащане може да бъде прекъснат от оправомощения разпоредител с бюджетни кредити по смисъла на Финансовия регламент за максимален срок от шест месеца, ако:

- а) вследствие на сведенията, предоставени от национален одитен орган или одитен орган на Съюза, са налице явни доказателства, които говорят за съществуването на съществен недостатък във функционирането на системата за управление и контрол;
- б) оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити трябва да направи допълнителни проверки, когато до него достигне информация, че разходите, посочени в дадено искане за плащане, са свързани с нередност със значителни финансови последици;
- в) не е представен някой от документите, изисквани по силата на член 59, параграф 5 от Финансовия регламент.

Държавата членка може да приеме удължаване на срока за прекъсване с още три месеца.

2. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити ограничава прекъсването само до частта от разходите, обхваната от искането за плащане, до която се отнасят обстоятелствата, посочени в параграф 1, алинея 1, освен ако не е възможно да се определи частта на съответните разходи. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити незабавно информира писмено държавата членка и управляващия орган за причините за прекъсването и ги приканва да поправят ситуацията. Оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити слага край на прекъсването веднага след като бъдат предприети необходимите мерки.

Член 47

Спиране на плащанията

1. Всички или част от междинните плащания могат да бъдат спрени от Комисията, ако са изпълнени едно или повече от следните условия:

- а) налице е сериозен недостатък във връзка с ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма, който излага на риск приноса на Съюза към оперативната програма и за чието отстраняване не са били предприети мерки;

- б) разходите в даден отчет за разходите са свързани с нередност със сериозни финансови последици, която не е отстранена;
- в) държавата членка не е успяла да предприеме необходимите действия за коригиране на ситуацията, довела до прекъсването по член 46;
- г) налице е сериозен недостатък в качеството и надеждността на системата за мониторинг или на данните за показателите;

2. Комисията може да реши чрез акт за изпълнение да спре всички или част от междинните плащания, след като даде на държавата членка възможност да представи своите коментари.

3. Комисията отменя спирането на всички междинни плащания или на част от тях, когато държавата членка е предприела необходимите мерки, за да даде възможност за отмяна на спирането.

ГЛАВА 2

Подготовка, разглеждане и приемане на отчетите, и приключване на оперативни програми

Член 48

Представяне на информация

За всяка година, считано от 2016 г. до и включително 2025 г., държавите членки представят на Комисията до крайния срок, посочен в член 59, параграф 5 от Финансовия регламент, следните документи, посочени в същия член, а именно:

- а) отчетите, посочени в член 49, параграф 1 от настоящия регламент, за предходната счетоводна година;
- б) декларацията за управлението и годишното обобщение, посочени в член 32, параграф 4, буква д) от настоящия регламент, за предходната счетоводна година;
- в) одитното становище и контролния доклад, посочени в член 34, параграф 5, буква б) от настоящия регламент, за предходната счетоводна година;

Член 49

Изготвяне на отчетите

1. Отчетите за всяка оперативна програма, посочени в член 59, параграф 5, първа алинея, буква е) от Финансовия регламент, се представят на Комисията. Отчетите обхващат счетоводната година и включват следните данни:

- а) общия размер на допустимите публични разходи, записани в счетоводните системи на сертифициращия орган, включени в

исканията за плащане, подадени до Комисията в съответствие с член 41 и член 45, параграф 2 до 31 юли след края на счетоводната година, общия размер на съответните допустими публични разходи, направени за изпълнение на операциите, както и общия размер на съответните плащания към бенефициерите в съответствие с член 42, параграф 2;

- б) оттеглените и събраните през счетоводната година суми, сумите, подлежащи на събиране към края на счетоводната година, и неподлежащите на събиране суми;
- в) равнение между разходите, посочени в съответствие с буква а), и разходите, декларирани по отношение на същата счетоводна година в заявленията за плащане, придружено от обяснение на разликите.

2. Когато държава членка изключи от своите отчети разходи, включени преди това в заявление за междинно плащане за счетоводната година, поради факта, че те са предмет на текуща оценка на законосъобразността и редовността, цялата сума или част от тези разходи, за които е констатирано, че са законосъобразни и редовни, може да бъде включена в заявление за междинно плащане за следващи счетоводни години.

3. С цел осигуряване на еднакви условия за прилагането на настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение, в които се определя образец на отчетите, посочени в настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 63, параграф 3.

Член 50

Проверка и приемане на отчетите

1. До 31 май на годината след края на счетоводния период Комисията, в съответствие с член 59, параграф 6 от Финансовия регламент, разглежда документите, представени от държавата членка съгласно член 48 от настоящия регламент.

По искане на Комисията, държавата членка представя цялата необходима допълнителна информация, така че да даде възможност на Комисията да определи до срока, предвиден в първа алинея от настоящия параграф, дали отчетите са пълни, точни и верни.

2. Комисията приема отчетите, когато може да стигне до заключението, че те са пълни, точни и верни. Комисията стига до такова заключение, когато одитният орган представи одитно становище без резерви относно пълнотата, точността и верността на отчетите, освен ако Комисията няма конкретни доказателства, че одитното становище за отчетите е ненадеждно.

3. Комисията информира държавата членка до срока, посочен в параграф 1, дали може да приеме отчетите.

4. Ако по причини, отнасящи се до държава членка, Комисията не може да приеме отчетите до крайния срок, посочен в параграф 1, Комисията уведомява държавите членки, като посочва мотивите в съответствие с параграф 2, както и действията, които е необходимо да бъдат предприети, и срока за тяхното приключване. В края на този срок Комисията информира държавата членка дали може да приеме отчетите.

5. Въпросите, свързани със законосъобразността и редовността на първичните трансакции във връзка с разходите, включени в отчетите, не се вземат предвид за целите на приемането на отчетите от Комисията. С процедурата на проверка и приемане на отчетите не се прекъсва обработката на заявленията за междинни плащания и тя не води до спиране на плащанията, без с това да се засягат членове 46 и 47.

6. Въз основа на приетите отчети Комисията изчислява сумата, изискуема от Фонда за счетоводната година, и последващите корекции по отношение на плащанията за държавата членка. Комисията взема под внимание:

- i) сумите в отчетите, посочени в член 49, параграф 1, буква а), и към които трябва да се приложи ставката на съфинансиране, определена в член 20;
- ii) общия размер на плащанията, направени от Комисията през съответната счетоводна година, състоящ се от размера на междинните плащания, направени от Комисията в съответствие с член 21 и член 40, параграф 1.

7. След изчислението, извършено съгласно параграф 6 от настоящия член, Комисията изплаща всяка допълнителна дължима сума в срок от 30 дни от приемането на отчетите. В случай на сума, подлежаща на събиране от държавата членка, Комисията издава нареждане за събирането ѝ, което се изпълнява по възможност чрез прихващане от суми, дължими на държавата членка по следващи плащания по същата оперативна програма. Такова събиране не представлява финансова корекция и не намалява подпомагането от Фонда за оперативната програма. Събраните суми представляват целеви приходи по член 177, параграф 3 от Финансовия регламент.

8. Когато след прилагането на процедурата, предвидена в параграф 4, Комисията не може да приеме отчетите, тя определя на основата на наличната информация и в съответствие с параграф 6 сумата, изискуема от Фонда за счетоводната година,

и информира държавата членка. Ако държавата членка уведоми Комисията за съгласието си в срок от два месеца, след като Комисията предаде информацията, се прилага параграф 7. При отсъствие на такова съгласие Комисията взема решение посредством актове за изпълнение, в които се посочва сумата, изискуема от Фонда за счетоводната година. Такова решение не представлява финансова корекция и не намалява подпомагането от Фонда за оперативната програма. На основата на решението Комисията прилага корекциите на плащанията за държавата членка в съответствие с параграф 7.

9. Приемането на отчетите от Комисията или на решение на Комисията съгласно параграф 8 не засяга прилагането на корекциите по членове 55 и 56.

10. Държавите членки могат да заменят неправомерните суми, разкрити след предаването на отчетите, като извършат съответните корекции в отчетите за счетоводната година, в която е установена нередността, без с това да се засягат членове 55 и 56.

Член 51

Наличност на документи

1. Управляващият орган гарантира, че всички разходооправдателни документи по отношение на разходи по линия на Фонда за операциите, за които общата сума на допустимите публични разходи не надвишава 1 000 000 EUR, са на разположение на Комисията и на Европейската сметна палата при поискване за период от три години, считано от 31 декември след предаването на отчетите, в които са включени разходите по операцията.

В случай на операции, различни от посочените в първа алинея, всички разходооправдателни документи се предоставят на разположение за период от две години, считано от 31 декември след предаването на отчетите, в които са включени окончателните разходи по приключената операция.

Управляващият орган може да реши да приложи за операции, за които общият размер на допустимите разходи не надвишава 1 000 000 EUR, правилото, посочено във втора алинея.

Периодът от време, посочен в първа алинея, се прекъсва в случай на съдебно производство или при надлежно обосновано искане на Комисията.

2. Управляващият орган информира бенефициерите за началната дата на периода, посочен в параграф 1.

3. Документите се съхраняват под формата на оригинали или заверени копия на оригиналите или на общоприети носители на информация, включително електронни версии на оригинални документи или документи, съществуващи единствено в електронна версия.

4. Документите се съхраняват във форма, която позволява идентифицирането на самоличността на субектите на данните в продължение на период, чиято продължителност не надвишава необходимата за целите, за които данните са събрани или обработени впоследствие.

5. Процедурата, по която се удостоверява, че документите, съхранявани на общоприети носители на данни, са верни с оригиналния документ, се определя от националните органи и чрез нея се гарантира, че съхраняваните версии отговарят на националните законови изисквания и на тях може да се разчита за целите на одита.

6. Когато документите съществуват единствено в електронна форма, използваните компютърни системи отговарят на приетите стандарти за сигурност, които гарантират, че съхраняваните документи отговарят на националните законови изисквания и на тях може да се разчита за целите на одита.

Член 52

Подаване на документите за приключването и плащане на окончателното салдо

1. Освен документите, посочени в член 48, за последната счетоводна година от 1 юли 2023 г. до 30 юни 2024 г. държавите членки представят окончателен доклад за изпълнението за оперативната програма.

2. Окончателното салдо се изплаща не по-късно от три месеца след датата на приемането на отчетите за последната счетоводна година или един месец след датата на приемане на окончателния доклад за изпълнението, в зависимост от това коя дата е по-късна.

ГЛАВА 3

Финансови корекции и събиране

Член 53

Финансови корекции от страна на държавите членки

1. Държавите членки на първо място носят отговорност за разследването на нередностите и за извършването на необходимите финансови корекции и събиране на вземанията. В случай на системна нередност държавата членка разширява своите разследвания, за да обхване всички операции, които потенциално могат да бъдат засегнати.

2. Държавите членки правят финансовите корекции, необходими във връзка с единични или системни нередности, открити в операциите или оперативните програми. Финансовите корекции се изразяват в отмяната на целия публичен принос за

дадена операция или оперативна програма или на част от него. Държавата членка взема предвид характера и сериозността на нередностите и финансовата загуба за Фонда и прилага пропорционална корекция. Финансовите корекции се вписват в отчетите от управляващия орган за счетоводната година, през която е взето решението за отмяна.

3. Отмененият в съответствие с параграф 2 принос от Фонда може да бъде повторно използван от държавата членка в рамките на съответната оперативна програма при условията, посочени в параграф 4.

4. Отмененият в съответствие с параграф 2 принос не може да бъде повторно използван за операция, която е предмет на корекции, или – когато финансовата корекция се извършва за системна нередност – за всяка операция, засегната от системната нередност.

5. Финансовата корекция не засяга задължението на държавите членки да събират вземанията по настоящия член.

Член 54

Финансови корекции от страна на Комисията

1. Комисията прави финансови корекции, като чрез актове за изпълнение отменя целия принос на Съюза в дадена оперативна програма или част от него и извършва събиране от държавата членка с цел изключване от финансиране от Съюза на разходи, които са направени в нарушение на приложимото законодателство.

2. Дадено нарушение на приложимото законодателство води до финансова корекция само във връзка с разходите, които са декларирани на Комисията, и когато е изпълнено едно от следните условия:

а) нарушението е повлияло върху избора на отговарящия орган на операция за получаване на подкрепа от Фонда или в случаите, при които поради естеството на нарушението е невъзможно да се установи това влияние, съществува основателен риск нарушението да е оказало подобно влияние;

б) нарушението е повлияло върху размера на разходите, декларирани за възстановяване от бюджета на Съюза, или в случаите, при които поради естеството на нарушението е невъзможно да се даде количествено изражение на неговите финансови последици, но съществува основателен риск нарушението да е оказало подобно влияние.

3. При вземането на решение относно финансова корекция по параграф 1 Комисията спазва принципа на пропорционалност, като отчита естеството и сериозността на нарушението на приложимото законодателство и неговите финансови отражения върху бюджета на Съюза. Комисията информира Европейския парламент и Съвета относно взетите решения за прилагане на финансови корекции.

Член 55

Критерии за финансови корекции от страна на Комисията

1. Комисията прави финансови корекции чрез актове за изпълнение, като отменя целия или част от приноса на Съюза към оперативната програма в съответствие с член 54, когато след извършване на необходимата проверка заключи, че:

- а) е налице сериозен недостатък в ефективното функциониране на системата за управление и контрол на оперативната програма, който излага на риск вече изплатения от Съюза принос в оперативната програма;
- б) държавата членка не е спазила своите задължения съгласно член 53 преди откриването на процедурата за корекция по настоящия параграф;
- в) разходите, съдържащи се в дадено заявление за плащане, са неправомерни и не са коригирани от държавата членка преди откриването на процедурата за корекция по настоящия параграф.

Комисията основава своите финансови корекции отделни случаи на констатирани нередности, като отчита дали нередността е системна. Когато не е възможно да се определи точно размерът на неправомерните разходи, финансирани за сметка на Фонда, Комисията прилага единна ставка или екстраполирана финансова корекция.

2. Когато взема решение относно корекция по параграф 1, Комисията зачита принципа на пропорционалност, като взема предвид естеството и сериозността на нередността и степента и финансовите последици от недостатъци в системите за управление и контрол, установени в оперативната програма.

3. Когато Комисията основава позицията си на доклади от одитори, различни от одиторите от нейните служби, тя прави свои собствени заключения относно финансовите последици, след като разгледа предприетите от съответната държава членка мерки по член 53, параграф 2, уведомленията, изпратени по член 30, параграф 2, и отговорите от държавата членка.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 62 за установяването на подробни правила относно критериите за определяне на сериозни недостатъци в ефективното функциониране на системите за управление и контрол, в т.ч. основните видове такива недостатъци, критериите за определяне на равнището на приложимата финансова корекция и критериите за прилагане на единни ставки или екстраполирани финансови корекции.

Член 56

Процедура за финансови корекции от страна на Комисията

1. Преди да вземе решение за финансова корекция, Комисията открива процедурата, като информира държавата членка за предварителните заключения от своята проверка и изисква от държавата членка да представи коментарите си в срок от два месеца.

2. Когато Комисията предлага финансова корекция въз основа на екстраполация или на единна ставка, на държавата членка се предоставя възможност да докаже чрез проверка на съответната документация, че действителната степен на нередност е по-ниска от преценката на Комисията. Със съгласието на Комисията държавата членка може да ограничи обхвата на тази проверка до подходяща част или извадка от съответната документация. Освен в надлежно обосновани случаи, срокът, който се предоставя за тази проверка, не надвишава два месеца след двумесечния период, посочен в параграф 1.

3. Комисията взема предвид евентуалните доказателства, представени от държавата членка в сроковете, определени в параграфи 1 и 2.

4. В случай че държавата членка не приеме предварителните заключения на Комисията, държавата членка се кани на изслушване от Комисията с цел да се гарантира, че цялата информация, която е от значение, и всички коментари са налице като основа за заключенията на Комисията относно прилагането на финансовата корекция.

5. В случай на съгласие и без да се засяга параграф 7 от настоящия член, държавата членка може отново да използва фонда съгласно член 53, параграф 3.

6. С оглед извършване на финансови корекции Комисията взема решение чрез актове за изпълнение в срок от шест месеца от датата на изслушването, или от датата на получаване на допълнителна информация, когато държавата членка се съгласи да представи такава допълнителна информация след изслушването. Комисията взема предвид цялата информация и коментарите, предоставени в хода на процедурата. Ако не се проведе изслушване, шестмесечният период започва да тече два месеца след датата на писмото покана за изслушване, изпратено от Комисията.

7. Когато Комисията, при изпълнение на отговорностите си по член 36, или Европейската сметна палата констатира нередности, демонстриращи сериозни недостатъци в ефективното функциониране на системите за управление и контрол, произтичащата от това финансова корекция води до намаляване на подкрепата от Фонда за оперативната програма.

Първа алинея не се прилага в случай на сериозен недостатък в ефективното функциониране на системата за управление и контрол, който, преди датата на установяването от Комисията или Европейската сметна палата:

- а) е бил идентифициран в декларацията за управлението, годишния контролен доклад или одитното становище, представени на Комисията в съответствие с член 59, параграф 5 от Финансовия регламент, или в други одитни доклади на одитния орган, представени на Комисията, и са били предприети подходящи мерки, или
- б) е бил предмет на подходящи коригиращи мерки от държавата членка.

Оценката на сериозните недостатъци в ефективното функциониране на системата за управление и контрол се основава на приложимото законодателство към момента на предаване на съответните декларации за управлението, годишни контролни доклади и одитни становища.

Когато взема решение относно финансова корекция, Комисията:

- а) защита принципа на пропорционалност, като взема предвид естеството и значимостта на сериозните недостатъци в ефективното функциониране на системата за управление и контрол и техните финансови отражения върху бюджета на Съюза;
- б) за целите на прилагането на единна ставка или екстраполирана корекция, изключва неправомерните разходи, установени преди това от държавата членка, които са били подложени на корекция в отчетите в съответствие с член 50, параграф 10, както и разходите – предмет на текуща оценка за тяхната законосъобразност и редовност съгласно член 49, параграф 2;
- в) взема предвид единната ставка или екстраполираните корекции, приложени към разходите от държавата членка за други сериозни недостатъци, установени от държавата членка при определянето на остатъчния риск за бюджета на Съюза.

Член 57

Възстановяване на суми

1. Дължимо възстановяване на суми в бюджета на Съюза се извършва преди крайната дата, посочена в нареждането за събиране, изготвено в съответствие с член 73 от Финансовия регламент. Датата, на която плащането е дължимо, е последният ден от втория месец след издаването на нареждането.

2. Всяко забавяне на възстановяването поражда лихва за просрочено плащане, която започва да тече от датата, на която то е дължимо, и приключва на датата на действителното плащане. Размерът на тази лихва е един и половина процентни пункта над прилагания от Европейската централна банка лихвен процент спрямо основните ѝ операции за рефинансиране в първия работен ден от месеца, в който попада датата, на която плащането е дължимо.

Член 58

Пропорционален контрол на оперативните програми

1. Операциите, за които общите допустими разходи не превишават 150 000 EUR, не подлежат на повече от един одит от одитния орган или от Комисията преди предаването на отчетите за счетоводната година, през която е приключила операцията. Другите операции не подлежат на повече от един одит за счетоводна година от одитния орган или от Комисията преди предаването на отчетите за счетоводната година, през която е приключила операцията. Операциите не подлежат на одит от страна на Комисията или одитния орган през годината, в която вече е извършен одит от Европейската сметна палата, при условие че резултатите от одитната дейност, извършена от Европейската сметна палата за тези операции, могат да бъдат използвани от одитния орган или от Комисията за целите на изпълнението на съответните им задачи.

2. Одитът на дадена операция, подпомагана от ОП I, може да обхваща всички етапи от нейното изпълнение и всички нива на веригата за разпределяне, с единственото изключение на контрола на крайните потребители, освен ако при оценка на риска не се установи конкретен риск от нередност или измама.

3. За оперативни програми, за които последното одитно становище показва, че не са налице съществени недостатъци, Комисията може да се договори с одитния орган на последното заседание, посочено в член 37, параграф 2, че нивото на изискваната одитна дейност може да бъде намалено, така че то да е пропорционално на установената степен на риск. В такива случаи Комисията не извършва собствени одити на място, освен ако са налице доказателства за недостатъци в системата за управление и контрол, които влияят върху декларирания пред Комисията разходи през дадена счетоводна година, за която отчетите са били приети от Комисията.

4. За оперативни програми, за които Комисията достигне до заключението, че становището на одитния орган е надеждно, тя може да се договори с одитния орган да ограничи одитите на Комисията на място с цел одиторска проверка на работата на одитния орган, освен ако са налице доказателства за недостатъци в работата на одитните органи за дадена счетоводна година, за която отчетите са били приети от Комисията.

5. Независимо от параграф 1, одитният орган и Комисията могат да провеждат одити на операциите в случай че оценка на риска или одит, извършен от Европейската сметна палата, установи специфичен риск от нередност или измама, в случай че са налице доказателства за сериозни недостатъци в ефективното функциониране на системата за управление и контрол на съответната оперативна програма, както и през периода, посочен в член 51, параграф 1. Комисията може, за целите на оценяването на работата на даден одитен орган, да преразгледа одитната пътека на одитния орган или да участва в одитите на място на одитния орган, и когато в съответствие с международно признатите стандарти за одит е необходимо с цел получаване на гаранция за ефективното функциониране на одитния орган, Комисията може да извърши одит на операциите.

ГЛАВА 4

Отмяна

Член 59

Отмяна

1. Комисията отменя частта от сумата за дадена оперативна програма, която не е била използвана за плащане под формата на предварително финансиране и междинни плащания до 31 декември на третата финансова година след годината на бюджетното задължение по оперативната програма, или за която изготвено в съответствие с член 41 заявление за плащане не е било представено в съответствие с член 45, включително всяко заявление за плащане, което изцяло или отчасти е обект на прекъсване на срока за плащане или спиране на плащанията.

2. Частта от задълженията, която все още е неприключена към 31 декември 2023 г., се отменя, ако някой от документите, изисквани по член 52, параграф 1, не е бил внесен в Комисията до крайния срок, определен в член 52, параграф 1.

Член 60

Изключване от отмяна

1. Засегнатата от отмяната сума се намалява със сумите, равностойни на тази част от бюджетното задължение, за която:

- а) операциите са спрени поради съдебно производство или обжалване по административен ред, което има суспензивно действие; или
- б) не е било възможно да се представи искане за плащане поради причини, дължащи се на форсмажорни обстоятелства, които сериозно засягат изпълнението на цялата оперативна програма или на част от нея.

Националните органи, които твърдят, че са били налице форсмажорни обстоятелства съгласно първа алинея, буква б), доказват преките последици от форсмажорните обстоятелства върху изпълнението на цялата оперативна програма или на част от нея.

За целите на първа алинея, букви а) и б) намалението може да бъде поискано веднъж, в случай че спирането или форсмажорните обстоятелства са продължили не повече от една година, или няколко пъти в зависимост от продължителността на форсмажорните обстоятелства или броя на годините между датата на съдебното или административното решение, спиращо изпълнението на операцията, и датата на окончателното съдебно или административно решение.

2. До 31 януари държавата членка предава на Комисията информация относно посочените в параграф 1, първа алинея, букви а) и б) изключения за сумата, която е трябвало да бъде декларирана към края на предходната година.

Член 61

Процедура

1. Комисията своевременно информира държавата членка и управляващия орган, когато е налице риск от прилагане на правилото за отмяна по член 59.

2. Въз основа на информацията, получена към 31 януари, Комисията уведомява държавата членка и управляващия орган относно размера на отмяната, до която е довела информацията.

3. Държавата членка разполага с два месеца, за да се съгласи със сумата, която трябва да бъде отменена, или да представи коментари.

4. До 30 юни държавата членка представя на Комисията преразгледан план за финансиране, отразяващ за съответната финансова година намаления размер на подкрепата по оперативната програма. Ако планът не бъде представен, Комисията преразглежда плана за финансиране, като намалява приноса на Фонда за съответната финансова година.

5. Не по-късно от 30 септември Комисията изменя решението за приемане на оперативната програма чрез актове за изпълнение.

ДЯЛ VII

ДЕЛЕГИРАНЕ НА ПРАВОМОЩИЯ, РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 62

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 13, параграф 6, член 30, параграф 2, пета алинея, член 32, параграф 8, първа алинея, член 32, параграф 9, член 34, параграф 7, член 34, параграф 8 и член 55, параграф 4, се предоставя за неопределен срок, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

3. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

4. Делегираните актове влизат в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Ако при изтичането на посочения срок нито Европейският парламент, нито Съветът са възразили срещу делегирания акт, той се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* и влиза в сила на датата, посочена в него.

Делегираният акт може да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* и да влезе в сила преди изтичането на този срок, ако и Европейският парламент, и Съветът са информирали Комисията за намерението си да не повдигат възражения срещу въпросния акт.

Ако Европейският парламент или Съветът възрази срещу делегиран акт, той не влиза в сила. Институцията, която повдига възражения срещу делегиран акт, посочва причините за това.

Член 63

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 11 март 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение във връзка с изпълнителните правомощия, посочени в член 32, параграф 8, втора алинея, от настоящия регламент и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 64

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*. Той се прилага от 1 януари 2014 г.

За Съвета
Председател
D. KOURKOULAS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ОБРАЗЦИ НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА

1. Образец за оперативна програма ОП I

Глава Раздел Подраздел	Описание/Коментари	Обем (знака)
1.	ИДЕНТИФИЦИРАНЕ Целта на този раздел е единствено да бъде идентифицирана съответната програма. В него ясно следва да се посочи следното: Държава членка Наименование на оперативната програма CCI	200
2.	ФОРМУЛИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА	
2.1.	Положение	
	Да се посочи(ат) и мотивира(т) материалното(ите) лишение(я), по което(които) ще се работи	4 000
	Да се посочи(ат) и материалното(ите) лишение(я), което(които) ще остане(ат) в ОП	200
2.2.	Материално лишение, по което ще се работи	За всеки вид материално лишение, по който ще се работи, се предвижда по един раздел (със съответните подраздели)
2.2.1.	Описание	Описание на основните характеристики на разпределението на храни или основно материално подпомагане, което ще се предоставя, и на съответните съпътстващи мерки
2.2.2.	Национални програми	Описание на националните програми, които ще се подпомагат
2.3.	Други	Всякаква друга информация, която се счита за необходима
3.	ИЗПЪЛНЕНИЕ	
3.1.	Идентифициране на най-нуждаещите се лица	Описание на механизма, по който ще се определят критериите за допустимост по отношение на най-нуждаещите се лица, като се диференцира, ако е необходимо, по вид материално лишение, по който ще се работи
3.2.	Подбор на операции	Критерии за подбор на операции и описание на механизма за подбор, като се диференцира, ако е необходимо, по вид материално лишение, по който ще се работи
3.3.	Подбор на партньорски организации	Критерии за подбор на партньорски организации, като се диференцира, ако е необходимо, по вид материално лишение, по който ще се работи
3.4.	Допълващ ефект от дейността на Фонда по отношение на ЕСФ	Описание на механизма, с който се гарантира допълващият ефект от дейността на Фонда по отношение на ЕСФ
3.5.	Институционална структура	Посочване на управляващия орган, сертифициращия орган, където е приложимо, одитния орган и органа на структурата, към която Комисията ще прави плащания
3.6.	Мониторинг и оценка	Описание на начините, по които ще се следи изпълнението на програмата.
3.7.	Техническа помощ	Описание на планираното използване на техническа помощ съгласно член 27, параграф 4, включително на действията за укрепване на административния капацитет на бенефициерите във връзка с доброто финансово управление на операциите

Глава Раздел Подраздел	Описание/Коментари	Обем (знака)
4.	УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ Описание на предприетите мерки за привличане при подготовката на оперативната програма на всички съответни заинтересовани страни, както и, по целесъобразност, на компетентните регионални, местни и други публични органи;	2 000
5.	ФИНАНСОВ ПЛАН Този раздел съдържа: 5.1. таблица, в която за всяка година в съответствие с член 20 се посочва размерът на бюджетния кредит, предвиден за подкрепата от Фонда, и на съфинансирането; 5.2. таблица, в която за целия програмен период се посочва размерът на бюджетните кредити, заделени за подкрепата от оперативната програма за всеки вид материални лишения, по които ще се работи, както и съответстващите съпътстващи мерки.	Текст: 1 000 Данни във формат CSV или XLS

Формат за финансовите данни (раздел 5):

- 5.1. План за финансиране на оперативната програма, в който се посочват годишните бюджетни задължения на Фонда и съответстващото им национално съфинансиране в оперативната програма (в евро)

	Общо	2014 г.	2015 г.	...	2020 г.
Фонд (а)					
Национално съфинансиране (б)					
Публични разходи (в) = (а) + (б)					
Ставка на съфинансиране (г) = (а) / (в)					

- 5.2. План за финансиране, в който се посочва общият размер на финансовия бюджетен кредит на подкрепата от оперативната програма за всеки вид материални лишения, по които ще се работи, както и съответстващите съпътстващи мерки (в евро)

Вид на материалното подпомагане	Публични разходи
Общо	
Техническа помощ	
Вид на материалното подпомагане 1	
от който за съпътстващи мерки	
Вид на материалното подпомагане 2	
от който за съпътстващи мерки	
Вид на материалното подпомагане n	
от който за съпътстващи мерки	

2. Образец за оперативна програма ОП II

Глава Раздел Подраздел	Описание/Коментари	Обем (знака)	
1.	ИДЕНТИФИЦИРАНЕ Целта на този раздел е единствено да бъде идентифицирана съответната програма. В него ясно се посочва следното: Държава членка Наименование на оперативната програма CCI	200	
2.	ФОРМУЛИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА		
2.1.	Стратегия	Описание на стратегия за принос на програмата за насърчаване на социалното сближаване и намаляване на бедността в съответствие със стратегията „Европа 2020“, включително обосновка на избора на приоритет на подпомагането;	20 000
2.2.	Логика на интервенцията	Установяване на националните потребности	3 500
		Специфични цели на оперативната програма	7 000
		Очаквани резултати и съответни резултати и показатели за резултати, с базова линия и целева стойност (за всяка специфична цел)	3 500
		Установяване на най-нуждаещите се лица, към които трябва да бъде насочена програмата	3 500
		Финансови показатели	2 000
2.3.	Други	Всякаква друга информация, която се счита за необходима	3 500
3.	ИЗПЪЛНЕНИЕ		
3.1.	Действия	Описание на видовете действия и примерните действия, които да бъдат подпомагани, и на техния принос към специфичните цели	7 000
3.2.	Подбор на операции	Ръководни принципи за подбора на операции, които са диференцирани, ако е необходимо, по вида на действията	3 500
3.3.	Бенефициери	Определяне на вида на бенефициерите (по целесъобразност), които са диференцирани, ако е необходимо, по вида на действията	3 500
3.4.	Допълващ ефект от дейността на Фонда по отношение на ЕСФ	Описание на механизма, с който се гарантира допълващият ефект от дейността на Фонда по отношение на ЕСФ и предотвратяване на припокриването и двойното финансиране	4 000
3.5.	Институционална структура	Посочване на управляващия орган, сертифициращия орган, където е приложимо, одитния орган и на структурата, към която Комисията ще прави плащания	2 000
3.6.	Мониторинг и оценка	В този подраздел се описва как ще се следи изпълнението на програмата. Необходимо е по-специално да се обясни как показателите ще бъдат използвани за проследяване на изпълнението на програмата. Показателите включват финансови показатели, отнасящи се до предвидените разходи, и специфични за програмите показатели за резултатите, отнасящи се до подкрепените операции, както и специфични за програмите показатели за резултатите във връзка с всяка специфична цел.	4 000
3.7.	Техническа помощ	Описание на планираното използване на техническа помощ съгласно член 27, параграф 4, включително на действията за укрепване на административния капацитет на бенефициерите във връзка с доброто финансово управление на операциите	4 000

Глава Раздел Подраздел	Описание/Коментари	Обем (знака)	
4.	УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ	Описание на предприетите мерки за привличане при подготовката на оперативната програма на всички съответни заинтересовани страни, както и, по целесъобразност, на компетентните регионални, местни и други публични органи;	2 000
5.	ФИНАНСОВ ПЛАН	Този раздел съдържа: 5.1. таблица, в която за всяка година в съответствие с член 20 се посочва размерът на бюджетния кредит, предвиден за подкрепата от Фонда, както и на съфинансирането; 5.2. таблица, в която за целия програмен период се посочва размерът на общите финансови бюджетни кредити, заделени за подкрепата от оперативната програма за всеки вид на подкрепените действия	Текст: 1 000 Данни във формат CSV или XLS

Формат за финансовите данни (раздел 4):

- 5.1. План за финансиране на оперативната програма, в който се посочват годишните бюджетни задължения на Фонда и съответстващото им национално съфинансиране в оперативната програма (в евро)

	Общо	2014 г.	2015 г.	...	2020 г.
Фонд (а)					
Национално съфинансиране (б)					
Публични разходи					
(в) = (а) + (б)					
Ставка на съфинансиране (*)					
(г) = (а) / (в)					

(*) В таблицата ставката на съфинансиране може да бъде закръглена към най-близкото цяло число. Точната ставка, по която става възстановяването на разходите, е съотношението (г).

- 5.2. План за финансиране, в който се посочва размерът на общите бюджетни кредити за подкрепата от оперативната програма за всеки вид на действията (в евро)

Сфера на интервенцията	Публични разходи
Общо	
Техническа помощ	
Вид действие 1	
Вид действие 2	
...	
Вид действие n	

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Годишно разпределение на бюджетните кредити за поети задължения за периода 2014 – 2020 г. (по цени от 2011 г.)

2014 г.	EUR	485 097 840
2015 г.	EUR	485 097 840
2016 г.	EUR	485 097 840
2017 г.	EUR	485 097 840
2018 г.	EUR	485 097 840
2019 г.	EUR	485 097 840
2020 г.	EUR	485 097 840
Общо	EUR	3 395 684 880

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Предоставяне на средства от Фонда за периода 2014 – 2020 г. по държави членки (по цени от 2011 г.)

Държави членки	EUR
Белгия	65 500 000
България	93 000 000
Чешка република	20 700 000
Дания	3 500 000
Германия	70 000 000
Естония	7 100 000
Ирландия	20 200 000
Гърция	249 300 000
Испания	499 900 000
Франция	443 000 000
Хърватия	32 500 000
Италия	595 000 000
Кипър	3 500 000
Латвия	36 400 000
Литва	68 500 000
Люксембург	3 500 000
Унгария	83 300 000
Малта	3 500 000
Нидерландия	3 500 000
Австрия	16 000 000
Полша	420 000 000
Португалия	157 000 000
Румъния	391 300 000
Словения	18 200 000
Словакия	48 900 000
Финландия	20 000 000
Швеция	7 000 000
Обединено кралство	3 500 000
Общо	3 383 800 000

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Критерии за определяне на управляващия и сертифициращия орган

1. Вътрешна среда за контрол

- i) Наличие на организационна структура, която покрива функциите на управляващия и сертифициращия орган и разпределението на функциите във всеки орган, което да гарантира, че принципът на разделение на функциите се спазва, когато това е приложимо.
- ii) Рамка, която да обезпечава, при делегиране на задачи на посреднически структури, определянето на техните съответни отговорности и задължения, проверката на капацитета им да изпълняват делегираните им задачи и наличието на процедури за отчитане.
- iii) Процедури за отчитане и мониторинг за нередностите и за събиране на неправомерно изплатените суми.
- iv) План за разпределяне на необходимите човешки ресурси с нужните технически умения на отделните равнища и за отделните функции в организацията.

2. Управление на риска

Предвид принципа на пропорционалност – рамка, която да гарантира, че се провежда подходяща процедура за управление на риска, когато това е необходимо, и особено при настъпване на съществени промени в дейностите.

3. Дейности по управление и контрол

А. Управляващ орган

- i) Процедури относно заявленията за безвъзмездни средства, оценка на заявленията, подбор за финансиране, включително инструкции и насоки, които да осигуряват приноса на операциите за постигане на специфичните цели и резултати на оперативната програма в съответствие с разпоредбите на член 32, параграф 3, буква б) от настоящия регламент.
- ii) Процедури за проверки на управлението, включително административни проверки по отношение на всяко заявление за възстановяване на средства, подадено от бенефициерите, и проверки на място на операциите.
- iii) Процедури за обработване на заявленията за възстановяване на средства, подадени от бенефициерите, и разрешаване на плащанията.
- iv) Процедури за система за събиране, записване и съхраняване в компютърен формат на данни за всяка операция, включително при необходимост, данни относно отделните участници и разбивка по пол на данните относно показателите, когато това е наложително, както и процедури, с които да се гарантира, че сигурността на системите отговаря на международно приетите стандарти.
- v) Процедурите, установени от управляващия орган, за да се гарантира, че бенефициерите поддържат отделна счетоводна система или подходящ счетоводен кодекс за всички трансакции, отнасящи се до операцията.
- vi) Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите.
- vii) Процедури, с които да се осигури нужната одитна пътека и система за архивиране.
- viii) Процедури за изготвяне на декларацията за управлението, предоставяща гаранции, на доклад относно извършените проверки и констатираните слабости, и на годишния отчет за окончателните одити и проверки.
- ix) Процедури, с които да се гарантира, че бенефициерът получава документ, в който се посочват условията за предоставяне на подкрепа за всяка операция.

Б. Сертифициращ орган

- i) Процедури за сертифициране на заявленията за междинни плащания, подадени в Комисията.
- ii) Процедури за изготвяне на отчетите и сертифициране, че те са верни, пълни и точни, и че разходите отговарят на приложимото право, като се вземат предвид резултатите от всички одити.

iii) Процедури за осигуряване на необходимата одитна пътека чрез водене на счетоводни записи в компютърен формат, включително за сумите, подлежащи на събиране, събрани или оттеглени за всяка операция.

iv) Процедури, чрез които при необходимост да се гарантира, че сертифициращият орган получава от управляващия орган нужната информация относно извършените проверки и резултатите от одитите, проведени от одитния орган или под негово ръководство.

4. Мониторинг

А. Управляващ орган

i) По целесъобразност, процедури за подкрепа на дейността на мониторинговия комитет.

ii) Процедури за изготвяне и предаване на Комисията на годишните и окончателните доклади за изпълнението.

Б. Сертифициращ орган

i) Процедури относно изпълнението на собствените му задължения за мониторинг на резултатите от проверките на управлението и резултатите от одитите, проведени от одитния орган или под негово ръководство преди подаването на заявленията за плащания в Комисията.
